

บทที่ 5

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาในการผลิตและจำหน่ายข้าวโพค

จากการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการผลิตและการจำหน่ายข้าวโพคของไทยในปัจจุบัน พบว่ายังมีปัญหาอยู่หลายประการซึ่งจะอธิบายได้โดยแยกเป็นปัญหาเฉพาะตามคั้งต่อไปนี้

1. ปัญหาของเกษตรกร
2. ปัญหาของพ่อค้าคนกลาง
3. ปัญหาของผูส่งออกและชุมชนสหกรณ์
4. ปัญหาของสหกรณ์
5. ปัญหาอื่น ๆ

1. ปัญหาของเกษตรกร

ปัญหาของเกษตรกรสามารถแยกออกเป็น 4 ข้อคั้งต่อไปนี้

- 1.1 ปัญหาทางคานเงินทุน
- 1.2 ปัญหาในเรื่องเทคนิคการผลิต
- 1.3 ปัญหาเรื่องการส่งข่าวสารทางคานการตลาดยังไม่มีประสิทธิภาพและเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย

1.4 ปัญหาเรื่องเกษตรกรขาดอำนาจการต่อรอง

1.1 ปัญหาทางคานเงินทุน เกษตรกรส่วนใหญ่มักยากจนขาดเงินทุนในการผลิต จำเป็นจะตองหาแหล่งเงินทุนล่วงหน้าเพื่อใช้ในการเพาะปลูก เช่น ในการเตรียมดิน ซื้อปุ๋ย ค่าจ้างรถไถ แรงคน เป็นต้น และยังใช้เงินทุนจำนวนนี้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการ

คำร้องขอของครอบครัวอีกควยในระหว่างที่ชาวโศคยังไม่ไดผลผลิต แหล่งเงินกูของเกษตร
 กรไคแกสทรณทองถิ่น พอคคา ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธคส)
 ญาตีพินอง เป็นคน แหล่งเงินกูกึ่งกลางนอกจากพอคคาและญาตีพินองแลวการกูมีระเบียบ
 กฏเกณฑ์หลายประการ เช่น ต้องมีหลักประกัน มีผู้รับรอง เพราะเกรงวาเกษตรกรจะ
 ไม่สามารถชำระหนี้ได้ นอกจากนั้นการพิจารณาใหญ่ก็ยังคงเสียเวลานานทำให้ไม่ได้รับ
 ความสะดวกจากการสำรวจแหล่งเงินกูของเกษตรกรสมาชิกโดยสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
 ไทยร่วมกับชุมนุมสหกรณ์ ฯลฯ ในปี 2517 ปรากฏวาเกษตรกรร้อยละ 70.5 กูเงินจาก
 สหกรณ์ทองถิ่น อันคับสองกูจากพอคคา รองลงมาก็ธนาคารพาณิชย์ (ธคส) และญาตีพินอง
 ตามลำดับแตวาสหกรณ์มีเงินทุนให้เกษตรกรกูได้ในจำนวนจำกัด ฉะนั้นจำนวนหนี้สินโดย
 เฉลี่ยต่อคนที่สหกรณ์ให้สมาชิกจึงมีเพียง 9,059.73 บาทเท่านั้น สำหรับพอคคาคคนกลาง
 นั้นจำนวนเงินที่ใหญ่มีมากกว่า เพราะพอคคาคคนกลางมีจำนวนมาก การพิจารณาใหญ่นั้นก็
 แลวแตวาเขาจะมั่นใจวาจะได้รับชำระพิชผลคืนเพียงไร ซึ่งมักจะคาดไม่ผิดเพราะเป็น
 ผู้เชี่ยวชาญในวงการชาวโศคมานานจึงมักไม่เสี่ยงและวิธีการพิจารณาใหญ่ก็ไม่ยุ่งยากอยู่
 ที่การตัดสินใจของแต่ผู้เดียว

จากผลการสำรวจหนี้สินดังกล่าวปรากฏวาเกษตรกรมีหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อคนกับพอคคา
 คนกลางเป็นจำนวนมากที่สุด คือ คนละ 20,253.33 บาท ซึ่งมากกว่าธนาคารพาณิชย์
 เฉลี่ยคนละ 10,836.66 บาท (20,253.33 - 9,416.67) รายละเอียดจากการวิจัย
 ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ฯลฯ สรุปได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 49

แสดงแหล่งเงินกู้และจำนวนหนี้สินของกสิกร

เมื่อ 31 มีนาคม 2517

แหล่งเงินกู้	หนี้สินรวมทั้งหมด			อัตราหนี้สินที่ใหญ่เฉลี่ยหนี้		
	จำนวนกสิกร (คน)	มูลค่า (บาท)	ร้อยละ	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	สินต่อคน (บาท)
สหกรณ์ท่งดิน	52	471,106	70.5	29,000	306	9,059.73
พอลกา	6	121,520	18.2	30,000	520	20,253.33
ธนาคารพาณิชย์	6	56,500	8.4	30,000	2,000	9,416.67
บุคคล	3	15,000	2.2	7,000	3,000	5,000.00
ญาติพี่น้อง	2	4,500	0.7	3,000	1,500	2,250.00
เฉลี่ย	69	668,626	100.0			9,195.95

ที่มา สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ฯ และ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเกษตร
"การประชุมสัมมนาเรื่องการค้าข้าวโพคของสหกรณ์ หน้า 152

นอกจากผลการสำรวจของสันนิบาตสหกรณ์ ฯลฯ แล้ว ยังมีผลการสำรวจครั้ง
หลังสุดโดยหน่วยการเกษตรฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ปรากฏว่าเกษตรกร
ประมาณ 79.20 ยังมีความต้องการสินเชื่อเพื่อการผลิตอยู่มาก เมื่อพิจารณาจากจำนวน
เงินกู้ทั้งหมดแล้วเงินกู้จากสถาบันของรัฐมีเพียงร้อยละ 52.17 ขณะที่เงินกู้จากพอกาสูง
ถึงร้อยละ 60.11 และเงินกู้จากเพื่อนญาติร้อยละ 9.06 ส่วนเงินกู้จากสถาบันเอกชน
มีบทบาทน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 8.66 นอกจากนี้จำนวนผู้กู้สถาบันรวม 60 รายจากผู้
ทั้งหมด 99 ราย ต้องกู้จากพอกาเพิ่มเติม 27 ราย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วน
ใหญ่ยังมีปัญหาในเรื่องเงินทุนอยู่มาก โดยเฉพาะการขาดแคลนแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ย
ต่ำ รายละเอียดในการสำรวจแสดงไว้ในตาราง 50

ตารางที่ 50

ผู้ บบ จำนวนเงินที่ถูก และรอยละของผู้กตจำนวนปารมทั้งหมดในปี 2519

จังหวัด	กจากสภารันของรัฐ		กจากสภามันเอกชน		กจากพอกา		กจากเพอน,ญาติ		รวม รวม กัน ราย"	รวมกจริง		จำนวน ฟาร์ม	รอยละของถูก กตจำนวนฟาร์ม	
	ราย	บาท	ราย	บาท	ราย	บาท	ราย	บาท		ราย	บาท			
เพชรบูรณ์	14	144,000.-	-	-	14	167,000.-	1	8,000.-	29	9	20	319,000.-	28	71.43
ลพบุรี	7	46,000.-	2	33,000.-	13	162,100.-	3	8,200.-	25	5	20	249,300.-	24	83.33
นครสวรรค์	9	71,000.-	4	61,000.-	7	44,735.-	2	11,000.-	22	9	13	187,735.-	13	100.-
สระบุรี	2	25,000.-	1	3,000.-	7	44,300.-	-	-	10	1	9	72,300.-	10	90.-
พิษณุโลก	1	8,000.-	-	-	2	11,000.-	2	11,000.-	5	2	3	30,000.-	4	75.-
อุทัยธานี	2	18,000.-	-	-	1	1,500.-	-	-	3	-	3	19,500.-	5	60.-
พิจิตร	1	2,000.-	-	-	1	9,000.-	-	-	2	-	2	11,000.-	2	100.-
เขียงราย	4	47,000.-	1	7,000.-	-	-	-	-	5	-	5	49,000.-	6	83.33
นครราชสีมา	7	27,000.-	-	-	10	203,000.-	2	28,000.-	19	1	18	258,000.-	22	81.82
เลย	3	21,500.-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	21,500.-	4	75.00
ศรีสะเกษ	1	8,000.-	1	7,000.-	-	-	-	-	2	-	2	15,000.-	5	40.-
ชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-	-	50,000.-	1	-	1	50,000.-	2	50.-
รวม	51	412,500.-	9	111,000.-	55	642,635.-	11	116,200.-	126	27	99	1,282,335.-	125	79.20

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย, รายงานการสำรวจโครงสร้างการผลิตและการตลาดปี 2519 (ฉบับสำเนา)

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าเกษตรกรยังต้องการแหล่งเงินกู้ยืมอีกมากและจำนวนหนี้สินโดยเฉลี่ยของเกษตรกรต่อคนถึง 9,195.95 บาท การกู้ยืมบางปีสามารถใช้คืนได้เพียงดอกเบี้ยเท่านั้น ส่วนเงินต้นอาจจะไม่สามารถชำระหนี้ได้โดยเฉพาะในปีที่ผลผลิตตกต่ำทำให้เกษตรกรต้องตกอยู่ในภาวะจำยอม จึงเป็นข้อเสียเปรียบในการขายผลผลิตให้พ่อค้าและต้องเสียดอกเบี้ยในการกู้ยืมสูง สรุปแล้วการขาดเงินทุนทำให้เกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองนอกจากนี้การขาดเงินทุนยังมีผลทำให้

1.1.1 เกษตรกรไม่สามารถสร้างฐานะเป็นของตนเองสำหรับเก็บข้าวโพดไว้โดยปลอดภัยจากฝน แผลง และศัตรูพืชอื่น ๆ ฉะนั้นเมื่อผลผลิตของตนเก็บเกี่ยวได้เมื่อไรก็ต้องรีบขายโดยทันทีแม้ว่าจะได้ราคาไม่ดีก็จำยอม เพราะถ้าตนเก็บรักษาเองหากได้รับความเสียหายก็จะยิ่งถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาลงอีก

1.1.2 เกษตรกรต้องขายข้าวโพดในราคาถูกเพราะ

ก. ขอบเขตพื้นที่ในการชำระหนี้ยังคงอยู่ทำให้เกษตรกรต้องรีบขายข้าวโพดเพื่อเอาเงินมาชำระหนี้ตามกำหนดเวลา มิฉะนั้นในปีต่อไปตนอาจจะเสียเครดิตในการขอกู้เงินได้

ข. เกษตรกรขาดเงินสำหรับการใช้จ่ายในครอบครัวในระยะที่ผลผลิตเก็บเกี่ยวได้เพราะการกู้เงินส่วนใหญ่กู้ไว้ให้เพียงพอสำหรับการเพาะปลูก และที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายของครอบครัวในขณะที่ผลผลิตยังไม่ได้เก็บเกี่ยว ดังนั้นเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวข้าวโพดก็เป็นระยะที่เงินทุนหมดจำเป็นต้องรีบขายผลผลิตของตนไม่สามารถรอให้ราคาสูงขึ้นไปอีกได้ ทำให้เกษตรกรถูกกดราคาในขณะนั้นโดยพ่อค้าคนกลางมักอ้างว่าเป็นขณะที่พืชผลออกสู่ตลาดมากหรือการขนส่งไม่สะดวก เป็นต้น

ค. การกู้ยืมเงินทุนในบางกรณี ข้อตกลงระหว่างเกษตรกรและพ่อค้าคนกลางนั้นจะตกลงชำระกันในรูปแบบของข้าวโพดหรือที่เรียกว่า "การตกข้าวโพด" การที่ราคาข้าวโพดที่จะนำมาชำระมักจะมีราคาให้ต่ำเข้าไว้เพราะเป็นการตีราคาในขณะที่เกษตรกรกำลังเดือดร้อนมาขอกู้ยืมเงิน ฉะนั้นผลตอบแทนของเกษตรกรในกรณีนี้จึงต่ำกว่าปกติเมื่อ

เทียบกับการขายตามราคาลดขณะนั้น

1.1.3 เกษตรกรเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เนื่องจากความไม่แน่นอนของผลผลิตซึ่งขึ้นอยู่กับภัยธรรมชาติหรือศัตรูพืชทำให้เกษตรกรมีภาระหนี้สินติดพันในปีต่อมา เกษตรกรบางรายต้องนำที่ดินไปจำนองโดยยอมเสียดอกเบี้ยสูง ทำให้หนี้สินเพิ่มพูนจนไม่สามารถไถ่ถอนคืนกรรมสิทธิ์ได้ จึงมีเกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่ต้องหาทางบุกเบิกที่ดินใหม่ซึ่งไม่ถูกต้องตามกฎหมายในสภาพเช่นนี้ทำให้ความมั่นคงในการประกอบอาชีพของเกษตรกรมีน้อย

1.2 ปัญหาเรื่องเทคนิคการผลิต เมื่อเปรียบเทียบผลผลิตข้าวโพดต่อไร่ของประเทศไทยกับคู่แข่งรายใหญ่ที่สุด คือ สหรัฐอเมริกาจะเห็นได้ว่าเขาสามารถผลิตข้าวโพดโดยเฉลี่ยประมาณไร่ละ 1,000 กิโลกรัม แต่ผลผลิตไทยโดยเฉลี่ยเพียงประมาณ 300 กิโลกรัมเศษเท่านั้น เท่าที่ปรากฏจากการค้นคว้าของศูนย์วิจัยข้าวโพดและข้าวสาลีที่รัฐเวอร์จิเนียจากสถิติสำหรับพื้นที่ประเทศไทยหากได้มีการบำรุงรักษาและปฏิบัติตามหลักวิชาการแล้ว ผลผลิตจากฟาร์มทดลองสามารถทำได้โดยเฉลี่ยประมาณไร่ละ 1,000 กิโลกรัม (ในฟาร์มทดลอง) แต่เนื่องจากกำลังคนและกำลังทรัพย์ของประเทศไทยไม่เพียงพอทำให้การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและการสนับสนุนโดยวิธีอื่น เช่น เรื่องการใช้ปุ๋ย การเลือกพันธุ์ข้าวโพดก็ยังคงมีปัญหาอีกมาก การใช้ปุ๋ยเท่าที่ปรากฏในประเทศไทยจะเห็นได้ว่าเกษตรกรเกือบจะทั้งหมดแทบจะไม่ได้ใช้ปุ๋ยในการปลูกข้าวโพดเลย ผลผลิตต่อไร่ส่วนที่เพิ่มขึ้นในบางปีนั้นจากการค้นคว้าทางวิชาการปรากฏว่าเป็นผลเนื่องจากการขยายที่เพาะปลูกไปในเขตป่าสงวน ซึ่งหากเป็นการขยายเนื้อที่เพาะปลูกปีใดผลผลิตต่อไร่จะสูงเพราะเป็นพื้นที่ใหม่ หน้าดินยังคงอุดมสมบูรณ์อยู่ แต่ถ้าหากเพาะปลูกในที่ดินเค็มช้า ๆ กันหลาย ๆ ปีก็จะทำให้ดินจืด หากขาดการบำรุงรักษาโดยการใส่ปุ๋ยแล้วดินนั้นก้นวันจะเลวลง ๆ เกษตรกรส่วนใหญ่ก็ไม่มีความรู้ว่าจะใช้ปุ๋ยชนิดใดสำหรับที่ดินเพาะปลูกของตนก็ถึงจะเหมาะ ทั้งไม่ทราบว่าอาการของต้นข้าวโพดที่ปรากฏเช่นใบเหลืองซีด เมล็ดลีบ นั้นเป็นเพราะดินขาดแร่ธาตุอะไร บางครั้งปรากฏว่าการขาดแร่ธาตุเหล่านี้ทำให้ฝักข้าวโพดแคระแกรนหรือเมล็ดลีบไปจนได้รับความเสียหายเป็นจำนวนหลายไร่ก็มี นอกจากนี้การที่เกษตรกรขาดความรู้เรื่องศัตรูพืชและวัชพืชก็อาจเป็นผลให้เกิดโรคระบาดกันใหญ่ ก่อให้เกิดความเสียหายมากมาย เช่น ความเสียหาย

ในปี 2517 ของผลผลิตข้าวโพดถูกโรคราน้ำค้างรุกรานทำให้ผลผลิตข้าวโพดของประเทศ
ได้รับความเสียหายครั้งยิ่งใหญ่ทีเดียว

การเพาะปลูกข้าวโพดส่วนใหญ่ในประเทศไทยนั้นจะเห็นได้ว่าเกษตรกรต้องพึ่งดิน
ฟ้าอากาศเป็นปัจจัยสำคัญ เช่น การเตรียมดินก็ขึ้นอยู่กับฝน ถ้าเตรียมดินแล้วฝนไม่ตกก็
เตรียมดินใหม่ และในช่วงฝนตกควรจะสอดคล้องกับฤดูข้าวโพดออกดอก เป็นต้น ฉะนั้น
หากมีไคฝนแล้วในช่วงที่ข้าวโพดต้องการน้ำถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือทันเวลาก็จะทำให้ผล
ผลิตได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเป็นผลกระทบกระเทือนต่อราคาข้าวโพดภายใน
ประเทศเป็นอย่างมาก เพราะข้าวโพดที่เราได้ตกลงไว้ว่าจะส่งมอบให้ประเทศคู่สัญญา
ต้องสูญเสียไปจำนวนหนึ่ง ปัญหานี้จะก่อให้เกิดปัญหาของผู้ส่งออกต่อไป

นอกจากนี้เกษตรกรยังประสบปัญหาในเรื่องเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดซึ่งเป็นพันธุ์ที่สามารถ
ต้านทานโรคราน้ำค้างได้ และมีคุณภาพดี เช่น พันธุ์สุวรรณ 1 นั้นชาวไร่จะต้องขอซื้อหลัก
พันธุ์จากหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากขณะนี้เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดดังกล่าวยังมีไม่เพียงพอสำหรับ
เกษตรกรทั่วประเทศ การซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดจะต้องสั่งจากทางราชการโดยใช้เวลา
สั่งจองกันเป็นปี ฉะนั้นการเพาะปลูกจึงได้เมล็ดพันธุ์ไม่ทันเวลาต้องใช้เมล็ดพันธุ์อื่นแทนที่หา
ได้จึงทำให้ผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร นับว่าเป็นการเสียโอกาสอย่างยิ่ง

1.3 ปัญหาเรื่องการส่งข่าวสารทางด้านการตลาดยังไม่มีประสิทธิภาพและเกษตรกร
ส่วนใหญ่ยังคอยการศึกษา ด้วยเหตุที่เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจาก
จากเป็นคนจน ไม่มีเงินทุนพอที่จะเล่าเรียน และบุตรหลานเกษตรกรที่อยู่ในวัยเล่าเรียน
พ่อแม่ก็มักจะให้ช่วยเหลือครอบครัวทำงานบ้าน เช่น เลี้ยงน้อง เตรียมอาหารให้ครอบครัว
เพราะพ่อแม่ต้องไปทำไร่ ด้วยเหตุจำเป็นครั้งนี้จึงไม่สนับสนุนให้บุตรหลานเรียนหนังสือ เมื่อ
บุตรหลานโตขึ้นก็ให้ช่วยทำไร่สืบทอดไป ฉะนั้นแนวทางการจะมีพระราชบัญญัติประถมศึกษา
บังคับ แต่ด้วยความจำเป็นครั้งนี้จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นความรู้ต่ำกว่าระดับการศึกษา
ที่บังคับ จึงปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อ่านหนังสือไม่ค่อยออก เขียนไม่ค่อยได้ ด้วยเหตุนี้
ทำให้การสนทนาในเรื่องข่าวสารทางการตลาดจากสื่อสาร เช่น สิ่งตีพิมพ์ หนังสือพิมพ์และ
โดยเฉพาะเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่ทางการส่งไปซึ่งมีศัพท์หรือภาษาที่ยากยิ่งขึ้น

เกษตรกรจึงไม่สามารถเข้าใจได้ แต่อย่างไรก็ตามข่าวสารที่ส่งไปนั้นก็ยังไม่วกเร็วเท่าที่ควร แม้วางจะมีเกษตรกรส่วนหนึ่งจะสนใจข่าวสารประเภทนี้บ้าง เกษตรกรของเรามักจะไม่ได้อ่านข่าวสารทางด้านการตลาดโดยตรง แต่ทราบจากคำบอกเล่าที่เล่ากันต่อ ๆ มา

จากเหตุผลที่ทราบจากเกษตรกรส่วนใหญ่การปลูกพืชชนิดใดในปีใดนั้น เกษตรกรจะขอคำปรึกษาจากพ่อค้าคนกลาง ถ้าพ่อค้าคนกลางแนะนำปลูกพืชชนิดใดก็ เกษตรกรก็จะปลูกหรือบางครั้งการเพาะปลูกก็เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้าคนกลางในเรื่องการชำระหนี้ด้วยผลผลิตชนิดที่พ่อค้าคนกลางต้องการ หากเกษตรกรไม่ปลูกพืชชนิดนั้นก็อาจไม่ได้เงินจากพ่อค้าหรือถ้าปลูกพืชชนิดอื่นก็อาจจะขายลำบาก เกษตรกรบางกลุ่มปลูกพืชตามเกษตรกรอื่น ๆ โดยคาดเอาตามคำเล่าลือว่าการปลูกพืชชนิดนี้คงจะขายได้ราคาดีในอนาคตโดยไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยการผลิตของตนว่าเหมาะสมสำหรับพืชชนิดนั้นหรือไม่ และทางคานารัฐบาลก็ให้มีการวางแผนที่แน่นอนในเรื่องผลผลิตและด้านการตลาด เช่น ไม่มีการสำรวจว่าในปีนี้เกษตรกรมีความประสงค์จะปลูกพืชอะไรและรัฐควรส่งเสริมให้ปลูกพืชชนิดใดเพียงไร การให้คำแนะนำของรัฐในขณะนี้เป็นการแนะนำโดยทั่ว ๆ ไปว่าพืชอะไรจะให้ผลดีในปีนี้โดยไม่มี การสำรวจล่วงหน้าให้แน่นอน การสำรวจผลผลิตเท่าที่ปรากฏเป็นการสำรวจในช่วงที่เกษตรกรไถลงมือปลูกข้าวโพคแล้ว จุดประสงค์ในการสำรวจเพื่อคำนวณผลผลิตและใช้จำนวนผลผลิตในการตกลงทำสัญญาซื้อขายกับต่างประเทศเท่านั้น

ด้วยเหตุที่ไม่มี การวางแผนการผลิตไว้ล่วงหน้า เช่นนี้การปลูกข้าวโพคจึงประสบปัญหา เช่นปริมาณการผลิตเกินกว่าที่ต่างประเทศต้องการ หรือในปีใดที่ราคาในตลาดโลกสูงเพราะผลผลิตของคู่แข่งต่ำ แต่เกษตรกรไม่สนใจปลูกข้าวโพคด้วยไม่ทราบข่าวสารการเพาะปลูกของต่างประเทศทำให้เกษตรกรต้องเสียโอกาสในการปลูกข้าวโพค โดยที่การปลูกพืชชนิดอื่นอาจจะขายได้ราคาที่ดีในปีนั้นเป็นต้น

นอกจากนี้เมื่อเกษตรกรได้ผลผลิตข้าวโพคแล้ว เรื่องราคาบริษัทที่ฟาร์มอาจถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาลงด้วยเหตุที่เกษตรกรไม่ค่อยทราบข่าวสารว่าขณะนี้ราคาส่งออกเป็นเท่าไร ราคาในตลาดโลกเป็นเท่าไร พ่อค้าคนกลางอาจรวมมือกันรับซื้อในราคาต่ำเหมือน ๆ กัน

ทำให้เกษตรกรไม่มีทางเลือกจำต้องขาย แต่ถ้ามหาว่าเกษตรกรเป็นสมาชิกของสหกรณ์
เรื่องราคาอาจไม่ตกกตเท่าไร เพราะสหกรณ์มีจุดมุ่งหมายช่วยเหลือสมาชิกอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม
ก็ตามสหกรณ์มักมีทุนจำกัดถ้าหากว่าสหกรณ์ไม่สามารถรับซื้อผลผลิตไปพอคาคคนกลางก็ยิ่งได้
เปรียบ

ข้อดีที่เด่นชัดอย่างหนึ่งคือเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีวิทยุฟังกันเกือบทุกบ้าน แต่การเผยแพร่
แพร่ความรู้หรือข่าวสารโดยผ่านสื่อสารชนิดนี้มีน้อยมาก ชาวไร่เมื่อไปทำงานมักจะติดตัวไป
ควย แต่กีโซฟังละครเพลง แต่ควยไม่มีคนเผยแพร่ดังกล่าทำให้เกษตรกรไม่ทราบจากสื่อสาร
ชนิดนี้ ทั้ง ๆ ที่เป็นสื่อสารที่เหมาะสมในการเผยแพร่ให้แก่เกษตรกร

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าทำให้บริการข่าวสารการตลาดที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ
อันเป็นผลจากงานวิจัยตลาดและบริการข่าวสารการตลาดเป็นส่วนสำคัญอีกด้านหนึ่งในการ
พัฒนาการตลาดชาวไร่ เพราะจะช่วยให้ผลผลิต ผู้ค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ สามารถพิจารณา
ดำเนินการให้เป็นไปในแนวที่ถูกต้อง เช่นช่วยให้ชาวไร่สามารถตัดสินใจว่าควรจะมีปลูกชาว
ไร่กี่ไร่เพียงไร

1.4 ปัญหาเรื่องเกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองเรื่องราคา ภายหลังจากที่เกษตรกร
ยังขาดเงินทุนในการดำเนินงานดังที่กล่าวมาแล้วในเรื่องเงินทุน ฉะนั้นในการขายผลผลิต
ของเกษตรกรนั้นจะเห็นได้ว่าเกษตรกรอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบพอคาคคนกลางเป็นอย่างมาก
ในกรณีที่ของพืชเงินทุนจากพอคาคคนกลาง นอกจากเรื่องเงินทุนแล้วเกษตรกรยังขาดอำนาจ
การต่อรองควยเหตุผลดังต่อไปนี้

1.4.1 เกษตรกรมักจะเป็นผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ก็รวมตัวกัน กล่าวคือเกษตรกร
ส่วนใหญ่มีปลูกชาวไร่จำนวนน้อย เนื่องจากมีทุนน้อยหรือมีแหล่งเงินทุนไม่มากพอและไม่ได้
รวมกลุ่มกัน เกษตรกรมักจะขายผลผลิตกันเองที่ไร่ การขาดความชำนาญในด้านการตลาด
จึงเปิดโอกาสให้พอคาคคนกลางเองเอาเปรียบได้

1.4.2 การขนส่งไม่สะดวกค่าใช้จ่ายสูง พอคาคคนกลางมักจะผลัดภาระให้
เกษตรกรทางอ้อมโดยถือเอาเหตุผลนี้เป็นข้ออ้างในการต่อรองเรื่องราคา นอกจากนี้ยังมี

ปัญหาเรื่องการจำกัดนำหน้ารถบรรทุกและการซื้อความสะดวก เช่น ค่ายานคานตาง ๆ ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นผลให้เกษตรกรต้องได้รับราคาต่ำเมื่อกดถึงค่าใช้จ่ายพวกนี้ด้วย

1.4.3 แมวจะจัดตั้งสหกรณ์เพื่อให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่มก็ตาม แต่ก็ยังมีอุปสรรคหลายประการที่เกษตรกรยังคงต้องพึ่งบริการของพ่อค้าคนกลาง เพราะการให้บริการของพ่อค้าคนกลางมีข้อได้เปรียบสหกรณ์ดังต่อไปนี้

1.4.3.1 พ่อค้าคนกลางให้เงินทลสองแก่เกษตรกรโดยง่ายไม่ต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์มากมายเหมือนสหกรณ์

1.4.3.2 การบริการเรื่องการขนส่ง พ่อค้าคนกลางทำได้ดีกว่าสหกรณ์และรวดเร็วทันใจ เพราะพ่อค้าคนกลางมีรถบรรทุกและรถไถบริการ ส่วนสหกรณ์มีรถบรรทุกไม่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูชาวโศค

1.4.3.3 สหกรณ์ได้รับโควตาในการส่งมอบให้แก่ชุมนุมสหกรณ์ในขณะที่สหกรณ์รวบรวมชาวโศคได้ครบแล้วก็อาจซื้อชาวโศคในราคาต่ำกว่าราคาในท้องตลาด เพราะอาจมีเงินทุนจำกัดหรือขาดที่เก็บรักษา ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าส่วนของชาวโศคที่สามารถนำมาขายให้สหกรณ์ที่เก็บโควตาอาจได้ราคาไม่คุ้มกัน ฉะนั้นแมวสหกรณ์จะเข้ามาเพื่อช่วยเป็นตัวแทนให้เกษตรกรขายชาวโศคได้ในราคาสูงก็ตามแต่โควตาและเงินทุนของสหกรณ์มักจะเป็นข้อจำกัดซึ่งต่างจากพ่อค้าซึ่งมีทุนจำนวนมากกว่า

1.4.3.4 การให้บริการในเรื่องการให้ยืมเครื่องอุปโภคบริโภค พ่อค้าคนกลางจะให้บริการในเรื่องนี้แก่เกษตรกรด้วย ซึ่งสหกรณ์จะไม่มีเลย

จากผลการวิจัยเกษตรกรกลุ่มหนึ่งในเรื่องบริการต่าง ๆ ที่สหกรณ์ทำได้ดีกว่าพ่อค้าคนกลางและบริการที่สหกรณ์ทำส่งพ่อค้าคนกลางไม่ได้ปรากฏผลสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 51

แสดงบริการต่าง ๆ ที่สหกรณ์ทำได้ดีกว่าพอลคาและบริการที่หาพอลคาไม่ได้

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	สหกรณ์	พอลคา	รวม
ซึ่งควงบ้านนักยู่ศิธรรม	100	0	100
จัดอุปกรณ์การขนส่งไปรับ	30.8	69.2	100
ให้สินเชื่อบริการ	26.1	73.9	100
เรือชาวโพทราคาสูงกว่า	64.0	36.0	100
บริการแนะนำการเพาะปลูก	85.7	14.3	100
ให้ยืมเครื่องอุปโภคบริโภค	0	100.0	100
ช่วยกลีกรดีเมล็ดข้าวโพค	20.8	79.2	100

ที่มา ผลการวิจัยของสันติบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมชุมสหกรณ์ฯ กรมส่งเสริมสหกรณ์และคณะเศรษฐศาสตร์
และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง "การตลาดข้าวโพคของสหกรณ์ในประเทศไทย ปี
2515-2516" หน้า 184

2. ปัญหาของพอลิคาคนกลาง

ในเรื่องราคานั้นพอลิคาคนกลางได้เปรียบอยู่แล้วเพราะส่วนใหญ่ก็ต้นทุนสินค้า แต่ปัญหาของพอลิคาคนกลางมีในเรื่องเกี่ยวกับไซโลและการขนส่งสำหรับเรื่องการขนส่งโกกลาวแล้วในเรื่องปัญหาของเกษตรกรซึ่งสืบเนื่องกัน

* ปัญหาเกี่ยวกับไซโล ปรากฏว่าในปัจจุบันนี้นิยมส่งมอบข้าวโพดทันทีไซโลเพียง 2-3 แห่ง ทำให้การขนส่งข้าวโพดจากท้องดินมาไซโลต้องเสียเวลารอคอยและคงจะมีอัตราการลักขโมย นอกจากนั้นพอลิคาท้องดินยังต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับกรรมกรที่ขนถ่ายในไซโล ทั้ง ๆ ที่ไซโลเสียค่าจ้างให้แล้ว ค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้แก่ค่ามากระสอบ การเกี่ยวกระสอบ และการพันกระสอบ ถ้าไม่จ่ายให้จะถูกกดดันแก่กลางทำให้กระสอบที่บรรจุสูญเสียปัญหาเหล่านี้ทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

* หน่วยงานเกษตรฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย "รายงานการสำรวจโครงสร้างการผลิต และการตลาดข้าวโพด ปี 2519 (ฉบับสำเนา) หน้า 42

3. ปัญหาของผู้ส่งออกและชุมชนสหกรณ์

ผู้ส่งออกมีปัญหาโดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

- 3.1 ปัญหาเรื่องผู้ส่งออกมีจำนวนมากเกินไป
- 3.2 ปัญหาเรื่องราคาชาวโศกภายในประเทศมักจะสูงกว่าราคาส่งออก
- 3.3 ปัญหาเรื่องการเสียเปรียบในเรื่องสูตรการคำนวณราคาชาวโศกระหว่างไทยกับประเทศคู่สัญญา

3.1 ผู้ส่งออกมีจำนวนมากเกินไป การที่ผู้ส่งออกชาวโศกมีจำนวนมากจะก่อให้เกิดผลเสีย 2 ประการคือ

ก. ทำให้ไม่ประสงค์จะประกอบการค้าชาวโศกโดยตรงถือสิทธิ์จากการโคโคควาแต่โคโคประกอบการในหน้าที่ของพ่อค้าส่งออก แต่โคโคประโยชน์จากการขายโคควา (หรือสิทธิ์ของตน) ให้แก่ผู้ส่งออกรายอื่นที่มีความสามารถในการรวบรวมชาวโศกส่งไปในนามของตน แม้ว่าทางสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยจะห้ามการกระทำเช่นนั้นแต่ก็ไม่สามารถเอาโทษกับพ่อค้าพวกนี้ได้ เพราะในการส่งออกโคคกลงกันเป็นส่วนตัวและส่งออกในนามของผู้โคโคควาโดยถูกต้อง ผลประโยชน์จากการขายโคควาเท่าที่ทราบประมาณ 1-10 เหรียญสหรัฐต่อตัน บางรายให้โคควาโดยไม่รับเงินค่าตอบแทน ซึ่งผิดระเบียบสมาคม ก็มีแล้วแต่ความชอบพอกันหรือบางครั้งผู้โคโคควาไม่สามารถหาชาวโศกส่งออกโคและขอโคความีมีชาวโศกเหลืออยู่และราคาส่งออกก็ไม่คั่นัก จำนวนผู้ส่งออกของประเทศในขณะนี้ถึง 231 ราย เมื่อเทียบกับสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศผู้ค้าชาวโศกรายใหญ่ที่สุดมีจำนวนผู้ส่งออกเพียง 4 รายเท่านั้น เมื่อทบทวนถึงระเบียบการรับสมาชิกของสมาคมพ่อค้าชาวโศกจะเห็นได้ว่าในการรับสมาชิกจะต้องเข้าที่ประชุมใช้เสียงข้างมากถึง 3 ใน 4 ของสมาชิกทั้งหมดจึงจะมีสิทธิ์ที่จะเป็นสมาชิกได้ (ผู้ส่งออกทุกคนต้องเป็นสมาชิกของสมาคมพ่อค้าชาวโศก)

ข. ทำให้ลูกค้าในต่างประเทศไม่สะดวกในการเปิดแอสซี คือ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเปิดแอสซีมากให้แก่ผู้ส่งออกของไทยแต่ละรายที่มีพันธะจะต้องส่งมอบ

ภายในประเทศจึงสูงมาก

จากเหตุผลดังกล่าวเมื่อราคาภายในประเทศสูงกว่าราคาส่งมอบตามสัญญา ฉะนั้นพ่อค้าส่งออกจึงต้องประสบการขาดทุนเป็นจำนวนมากอยู่เสมอ ๆ จนกระทั่งในปัจจุบันนี้พ่อค้าส่งออกที่ยื่นขอรับโควตาจะเริ่มลดปริมาณการขอจัดสรรลงบ้าง เพราะการขาดทุนติดต่อกันเป็นเวลายาวนานปี ในบางปีที่ทำสัญญาไว้และราคาภายในประเทศสูงกว่าราคาส่งออกมา ผู้ส่งออกไม่สามารถรับภาระส่วนขาดทุนนี้ได้จึงต้องส่งตัวแทนของประเทศไทยไปขอเจรจาเลิกสัญญากับต่างประเทศอยู่เสมอ ๆ ซึ่งเป็นผลให้ประเทศคู่สัญญาขาดความเชื่อถือในระยะหลัง ๆ นี้ แม้ว่าประเทศคู่สัญญาจะยอมยกเลิกสัญญาแต่ก็แสดงความไม่พอใจอยู่บ้างดังปรากฏในหนังสือโต้ตอบระหว่างกัน

3.3 ปัญหาเรื่องขอเสียเปรียบในเรื่องสูตรการกำหนดราคากับประเทศคู่สัญญา
ขอเสียเปรียบโลกลาวมาบ้างแล้วข้างต้นสรุปขอเสียเปรียบกับประเทศคู่สัญญาได้ดังนี้

3.3.1 การใช้ชาวโศคอเมริกันชั้น 2 มาเป็นหลักในการกำหนดชาวโศคไทยทำให้ราคาชาวโศคไทยถูกลงทั้ง ๆ ที่คุณภาพของชาวโศคไทยดีกว่าชาวโศคอเมริกันชั้น 2

3.3.2 การวางเรือจากไทยไปญี่ปุ่นแพงกว่าการวางเรือจากสหรัฐไปญี่ปุ่นเป็นผลให้ราคาชาวโศคไทยตามสูตรต่ำลง

3.3.3 การหักค่าขาดน้ำหนัก การซื้อชาวโศคจากประเทศอื่นไม่หักค่าขาดน้ำหนัก แต่การซื้อชายของไทยหักค่าขาดน้ำหนัก

สำหรับปัญหาของชุมนุมสหกรณ์นั้นท่านเองเดียวกับเวลาส่งออกในเรื่องการตลาด เช่น ราคาภายในประเทศสูงกว่าราคาส่ง ทำให้ชุมนุมสหกรณ์จำเป็นต้องช่วยเหลือสหกรณ์สมาชิกโดยพิจารณาคืนส่วนกำไรให้เป็นต้น

4. ปัญหาของสหกรณ์

4.1 ปัญหาการขนส่งชาวโศค

4.1.1 สหกรณ์ขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์เกี่ยวกับการขนส่งชาวโศค

4.1.2 สหกรณ์ไม่มีฉางและไซโลเป็นของตัวเอง เป็นอุปสรรคต่อการรวบรวมและเก็บรักษาข้าวโพคของสหกรณ์ทั้งในระดับท้องถิ่นและส่วนกลาง

4.1.3 สหกรณ์ขาดแคลนผู้ชำนาญการ เกี่ยวกับงานการตรวจสอบคุณภาพสินค้าและงานการขนส่ง

4.1.4 มีการสูญหายและรั่วไหลของสินค้าระหว่างการขนส่งจากสหกรณ์ท้องถิ่นถึงปลายทางเป็นจำนวนมาก

4.1.5 สหกรณ์ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการรวบรวมสินค้าปลายทาง

4.1.6 การขาดระบบการสื่อสารที่ระหว่างชุมนุมสหกรณ์ฯ กับสหกรณ์ท้องถิ่นเป็นอุปสรรคต่อการรวบรวมและขนส่งข้าวโพค

4.2 ปัญหาการเงินทุน

4.2.1 ขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินการค้าข้าวโพคซึ่งรวมถึงการจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนประกอบอาชีพอย่างเพียงพอ

4.2.2 ขาดการวางแผนล่วงหน้าระยะยาวเกี่ยวกับการจัดสรรเงินทุนให้สหกรณ์ท้องถิ่น

4.2.3 การจัดการด้านเงินทุนไม่มีประสิทธิภาพ

4.2.4 สหกรณ์ท้องถิ่นต้องเสียค่าใช้จ่าย ค่าบริการการจำหน่ายข้าวโพคให้ชุมนุมสหกรณ์เป็นจำนวนมาก

4.2.5 สหกรณ์ท้องถิ่นต้องแยกภาระเงินยืมทดรองสูง

4.2.6 สหกรณ์มีแหล่งเงินทุนจำกัด ทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน

4.2.7 สหกรณ์ดำเนินการค้าข้าวโพคอย่างโดดเดี่ยวเป็นเหตุให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนและอื่น ๆ จากรัฐบาลและนอกจากนั้นชุมนุมสหกรณ์ยังไม่อาจกู้ยืมเงินจากบุคคลใดช่วย

4.3 ปัญหาการรวบรวมข่าวโพค

4.3.1 เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าและรวบรวมข่าวโพคทุกระดับขาดความรู้ด้านการตลาดและกลไกการตลาดของการค้าข่าวโพคทั้งภายในและต่างประเทศ

4.3.2 ขาดสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายและการตลาดข่าวโพคทำให้ไม่สามารถที่จะวางแผนรวบรวมข่าวโพคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.3 ขาดการประสานงานและการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสหกรณ์ท้องถิ่นกับชุมนุมสหกรณ์ และระหว่างสหกรณ์กับสมาชิกรวมทั้งระหว่างพนักงานส่งเสริมสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่รวบรวมข่าวโพคของสหกรณ์

4.3.4 การกำหนดโควตา การรวบรวมข่าวโพคยังไม่มีมาตรการที่แน่นอน

4.3.5 การจัดการไม่มีประสิทธิภาพเพราะ

4.3.5.1 สหกรณ์จำนวนมากยังไม่มีเจ้าหน้าที่เป็นของตนเอง

4.3.5.2 ขาดแคลนเงินทุน

4.3.5.3 ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน

4.3.5.4 เจ้าหน้าที่ดำเนินงานขาดความซื่อสัตย์

4.3.5.5 สหกรณ์มีระเบียบหยาบหยาบเกินไป

4.3.5.6 ขาดความคล่องตัวในการที่จะแข่งขันกับพ่อค้าคนกลาง

4.3.5.7 ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือในการรวบรวมข่าวโพค

4.3.5.8 การขนส่งไม่สะดวก

4.3.5.9 ขาดเอกสารและคู่มือ (Manual) ที่จะ เป็นประโยชน์

ต่อการค้าข่าวโพค

4.4 ปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ในการค้าข้าวโพด

4.4.1 การกำหนดโควตาข้าวโพดไม่ได้มีส่วนสัมพันธ์กับขีดความสามารถของสหกรณ์ท้องถิ่นที่จะรวบรวมได้ เพราะขาดสถิติข้อมูลทั้งชุมชนสหกรณ์และท้องถิ่น

4.4.2 การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้เงินยืมทรงรองของชุมชนสหกรณ์ยังไม่รัดกุมพอทำให้สหกรณ์ท้องถิ่นขาดความคดองตัวในการรวบรวมข้าวโพด เป็นผลกระทบกระเทือนต่อการรวบรวมข้าวโพดของชุมชนสหกรณ์ทั้งยังขาดโอกาสที่จะแข่งขันกับพ่อค้าคนกลางได้ทันทางที่ควย

4.4.3 มีความยุ่งยากเกี่ยวกับการส่งคืนกระสอบแก่สหกรณ์ท้องถิ่นและปัญหาเรื่องกระสอบปะปนกันทำให้เกิดการสูญเสียและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย บางครั้งทำให้ขาดแคลนกระสอบที่บรรจุข้าวโพดควย

4.4.4 ขาดความยืดหยุ่นในการรวบรวมและส่งมอบข้าวโพดระหว่างสหกรณ์ท้องถิ่นกับชุมชนสหกรณ์ฯ ¹

¹ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและชุมชนสหกรณ์การชายและการซื้อแห่งประเทศไทย
ผลการรายงานประชุมสัมมนาเรื่อง "การค้าข้าวโพดของสหกรณ์" ระหว่างวันที่ 21-24
กรกฎาคม 2517

5. ปัญหาอื่น ๆ

นอกจากปัญหาของมูลนิธิ พอลดาส่งออก สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์แล้วยังมีปัญหาอื่น ๆ เช่น

5.4.1 ปัญหาเรื่องคุณภาพของข้าวโพดไทย

5.4.2 ปัญหาในการรักษาสลาคประจำและแก้ราคาสลาคใหม่ ๆ

5.4.1 ปัญหาเรื่องคุณภาพของข้าวโพดไทย แม้ว่าจะมีการตรวจสอบคุณภาพข้าวโพดก่อนที่จะส่งออกแล้วก็ตาม แต่ก็ยังปรากฏว่าลูกค้าก็ยังท้อวาวาข้าวโพดไทยมีเชื้อกพลาสติดปน ซึ่งลูกค้าในต่างประเทศได้ใช้เป็นเหตุผลในการต่อรองราคาทำให้ชาวโพดไทยได้ราคาไม่คุ้มกัน จะเห็นได้จากตอนปลายปี 2519 ญี่ปุ่นได้ใช้เหตุผลเรื่องคุณภาพไทยปนเชื้อกพลาสติดในการใช้ข้าวโพดชั้น 3 ของอเมริกันมาเป็นหลักในการคำนวณราคาข้าวโพดไทยแทนข้าวโพดอเมริกันชั้น 2 ลดราคาข้าวโพดไทยซึ่งอัตราค่าระวางนี้เป็นตัวหักจากราคาข้าวโพดอเมริกันชั้น 2 ของอเมริกาซึ่งเทียบเท่ากับข้าวโพดไทย

5.4.2 ปัญหาในการรักษาสลาคประจำและแก้ราคาสลาคใหม่ ๆ

ญี่ปุ่นและไต้หวันนับว่าเป็นตลาดข้าวโพดประจำที่สำคัญของไทย เพราะปริมาณซื้อปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก ฉะนั้นไทยจึงพยายามรักษาสลาคทั้งสองนี้ไว้ แต่เนื่องจากมีปัญหาหลาย ๆ ประการซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องเสียสลาคทั้งสองนี้ไปรวมทั้งสูญเสียโอกาสในการได้ตลาดใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ปัญหาดังกล่าวได้แก่

5.4.2.1 ปัญหาความปั่นป่วนของตลาดภายในประเทศ ปัญหาความปั่นป่วนมีเหตุผลตั้งแต่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องราคาข้าวโพดในประเทศซึ่งมีระดับสูงกว่าราคาส่งออก ทำให้ผู้ส่งออกละทิ้งสัญญาเป็นผลให้ปริมาณข้าวโพดที่จะส่งมอบให้ตามสัญญาขาดความสม่ำเสมอ เป็นสาเหตุให้ไทยต้องชวยยกเลิกสัญญาการส่งมอบข้าวโพดให้ญี่ปุ่นและไต้หวันกลางคัน ฉะนั้นหากปัญหาความปั่นป่วนของตลาดข้าวโพดภายในประเทศยังคงมีอยู่ต่อไปแล้วอาจจะทำให้ต้องยกเลิกสัญญาอยู่เนือง ๆ และไทยอาจสูญเสียตลาดประจำทั้งสองแห่งนี้ไปได้

5.4.2.2 การขาดเสถียรภาพของผลผลิตข้าวโพดไทยทำให้อุปทานข้าวโพดไทยขาดความแน่นอนและมีค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะในกรณีที่ประเทศอื่น ๆ เสนอขอซื้อข้าวมักไม่อาจตอบสนองความต้องการดังกล่าวได้เต็มที่นัก เพราะผลผลิตข้าวโพดขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศและเทคนิคการผลิตซึ่งไม่มีประสิทธิภาพนักดังที่โลกกล่าวมาแล้วในเรื่องปัญหาของผู้ผลิต

การแสวงหาดุลาคีใหม่ ๆ ของไทยปรากฏว่ายังมีน้อยและรัฐบาลไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก

ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาจากปัญหาของผู้ผลิต ผู้ส่งออก สหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์และปัญหาอื่น ๆ ผู้เขียนเห็นว่าวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวไป

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของเกษตรกร

1.1 ปัญหาทางการเงินทุน

1.1 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้กับสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือเกษตรกรโดยให้เกษตรกรสามารถกู้เงินเพื่อทำการเพาะปลูกได้อย่างพอเพียง และในขณะเดียวกันควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับให้คำแนะนำปรึกษาในการลงทุนเพาะปลูกของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรใช้เงินกู้ในทางที่เหมาะสมและหน่วยงานที่ใหญ่ย่อมจะสามารถได้รับคืนเงินกู้ นอกจากนี้การกู้เพื่อลงทุนอื่นอันเกี่ยวกับการเกษตร เช่น เพื่อให้โครงการมสิทธิในที่ดินเป็นโครงการที่จะช่วยให้อาชีพของเกษตรกรมั่นคงขึ้น

1.2 สำหรับปัญหาในเรื่องเงินทุนที่ก่อให้เกิดการเอาเปรียบขายผลผลิตในราคาต่ำจากพ่อค้าคนกลางนั้นมีข้อเสนอแนะคือ กำหนดให้มีประกันราคาขั้นต่ำในขณะที่ราคาภายในประเทศต่ำโดยมีหลักเกณฑ์สรุปดังนี้

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องการประกันราคาขั้นต่ำ

ปัจจัยที่กำหนดราคาประกันขั้นต่ำได้แก่

1. ต้นทุนการผลิต โดยจะต้องพิจารณาหาต้นทุนของเกษตรกรในการผลิตข้าวโพดโดยเฉลี่ยให้ได้อย่างมีเหตุผลใกล้เคียงความจริงที่สุด
2. กำไรที่จะให้ผู้ผลิต ควรจะพิจารณาให้ผลตอบแทนของการลงทุนในอัตราที่สมควรเพียงไร
3. ราคาประกันขั้นต่ำ เท่ากับ ต้นทุนการผลิต + กำไรในข้อ 2
4. ราคาส่งออก เป็นเกณฑ์ที่ใช้เทียบราคาประกันโดยคำนวณจากราคาที่芝加哥ราคาขนส่ง เป็นราคาให้ผู้ส่งออกจะได้รับแล้วหักด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ส่งออกที่เหลือเป็นราคาสูงสุดที่พอลาสังออกจะขายได้แล้วเสมอแล้ว ราคานี้ควรจะใช้เปรียบเทียบกับราคาประกันในข้อ 3 จะทำให้พอลาสังออกของขาดทุนหรือไม่จากการประกันราคานี้ ถ้าขาดทุนก็อาจต้องพิจารณาใหม่

อย่างไรก็ตามการกำหนดราคาประกันนี้ก็ยังมีปัญหาที่ควรสังวรไว กอนนำไปใช้ในการแก้ปัญหา กล่าวคือเรื่องสถานที่รับซื้อตามราคาประกัน กล่าวคือจะประกันราคาให้แก่ผู้ผลิตหรือประกันราคาให้กรุงเทพฯ ซึ่งการกำหนดราคาประกัน ณ สถานที่ต่างกันก็มีผลคือผลเสียต่าง ๆ กันโดยสรุปได้ดังนี้

1. การตั้งราคาประกันไว้ที่กรุงเทพฯ

ข้อดี

- 1.1 กรุงเทพฯเป็นศูนย์รวมของการค้าข้าวโพด เพราะข้าวโพดส่วนใหญ่ที่ผลิตได้ซึ่งจะต้องส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศจะต้องส่งออกผ่านทางเรือกรุงเทพฯแห่งนี้
- 1.2 สะดวกแก่การตรวจคุณภาพและควบคุมการค้าเนืองงานเพราะไซโลซึ่งเป็นสถานที่ตรวจคุณภาพข้าวโพดตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ เป็นส่วนมาก
- 1.3 สะดวกแก่ผู้ส่งออกซึ่งจะต้องรับหน้าที่ซื้อตามราคาประกัน

1.4 สะทวักในการคำนวณราคาประกันเพราะใช้ราคาต้นทุนเฉลี่ยและผลผลิตเฉลี่ยเป็นส่วนรวมของประเทศ

ข้อเสีย

1.1 ชาวไร่ไม่ได้รับค่าข้าวโพคเต็มตามราคาประกัน เพราะจะต้องหักค่าขนส่งจากแหล่งผลิตถึงกรุงเทพฯ ออก

1.2 ไม่สามารถทราบได้ว่าผู้ให้นำข้าวโพคมาขายให้แก่อู่ซื้อประกันราคาในกรุงเทพฯจะเป็นชาวไร่จริงหรือไม่ เพราะนายทุนอาจกวานซื้อข้าวโพคจากชาวไร่ในราคาถูกแล้วนำมาขายในราคาประกันโดยอ้างตนเป็นชาวไร่ก็ได้

1.3 ชาวไร่ที่หนี้สินอยู่กับพ่อค้าคนกลางซึ่งต้องส่งมอบข้าวโพคของตนให้แก่คนกลางเพื่อชำระหนี้จะไม่มีข้าวโพคเหลือขายแก่อู่ประกันราคาและเจ้าหน้าที่อาจถือโอกาสนำข้าวโพคนั้นมาขายในราคาประกันได้

2. การตั้งราคาประกันไว้ที่แหล่งผลิต

ข้อดี

2.1 ชาวไร่ขายข้าวโพคได้เต็มราคาประกัน

ข้อเสีย

2.1 ยุ่งยากในการกำหนดราคาประกันเพราะแต่ละท้องที่ต่างก็มีรายละเอียดปลีกย่อยในการคิดต้นทุนแตกต่างกัน

2.2 ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณและเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนมากในการส่งไปควบคุมและตรวจสอบการดำเนินการของผู้ส่งออกมารับซื้อตามราคาประกันจริงหรือไม่

2.3 การตรวจสอบคุณภาพทำไม่ได้ เพราะขาดเครื่องมือและผู้ชำนาญ

2.4 ผู้ส่งออกซึ่งมิได้มีสาขาอยู่ในแหล่งผลิตไม่สามารถไปรับซื้อถึงแหล่งผลิตได้เพราะจะต้องลงทุนในสำนักงาน สถานที่เก็บตลอดจนเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานเป็นจำนวนมาก

2.5 การส่งออกไปรับซื้อข้าวโพดแข็งชั้นกับนายทุนในท้องถิ่นอาจมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ซื้อประกันราคาได้

นอกจากนั้นการตั้งราคาประกันชั้นสำหรับข้าวโพดยังมีปัญหาที่ควรพิจารณาอีก เพราะข้าวโพดเป็นสินค้าที่ค่อนข้างแตกต่างจากประเภทพืชผลอื่น ทำให้การจัดระเบียบควบคุมทำได้ยาก ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้แก่

1. อาจสูญเสียตลาดต่างประเทศ การราคาที่ซื้อขายกันในตลาดต่างประเทศต่ำกว่าราคาประกัน ผู้ส่งออกซึ่งถูกกำหนดให้รับซื้อไม่ต่ำกว่าราคาประกันจะไม่สามารถส่งข้าวโพดออกไปขายต่างประเทศได้นอกจากทางราชการจะมีมาตรการชดเชยการขาดทุนให้แก่ผู้ส่งออก เมื่อผู้ส่งออกไม่สามารถส่งออกได้ก็จะหยุดการรับซื้อตามราคาประกันก็จะเกิดผลสะท้อนมาถึงทางราชการและชาวไร่ควย

2. เป็นภาระแก่รัฐบาลที่จะต้องรับซื้อตามราคาประกัน ถ้ากำหนดราคาประกันชั้นต่ำไว้สูงโอกาสที่ราคาตลาดโลกจะลดลงต่ำกว่าราคาประกันย่อมเกิดได้เสมอ เมื่อราคาตลาดโลกต่ำกว่าราคาประกันผู้ส่งออกก็จะหยุดการรับซื้อนอกจากทางราชการจะมีมาตรการชดเชยการขาดทุนให้ เมื่อผู้ส่งออกเลิกหรือชะลอการรับซื้อก็จะเป็นการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องออกมารับซื้อตามราคาประกัน ซึ่งจะต้องใช้เงินจำนวนนับร้อยล้านหรือพันล้านบาท

3. กระทบกระเทือนอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ภายในประเทศ การกำหนดราคาประกันชั้นต่ำไว้สูงผู้ผลิตอาหารสัตว์ก็อาจจากการผลิตเอง แต่หากทางราชการปล่อยให้ราคาอาหารสัตว์สูงขึ้นได้ก็จะทำให้ราคาเนื้อสัตว์สูงขึ้นอีก ผลที่สุดคาครองชีพก็จะทวีสูงขึ้นไปด้วย

4. การประกันราคาชั้นต่ำไว้สูงเกินความจำเป็นจะเป็นการกระตุ้นให้พ่อค้าคนกลางหรือนายทุนกักตุนข้าวโพดมากยิ่งขึ้น เพราะมีความแน่ใจว่าจะสามารถขายข้าวโพดที่ตนกักตุนไว้ได้ตามราคาประกันโดยแอบอ้างเป็นชาวไร่ฝากเก็บไว้ หรือจ้างชาวไร่ให้นำข้าวโพดที่ตนกักตุนไว้มาขายให้แก่ผู้ซื้อประกันราคาได้

5. การประกันราคาขั้นต่ำไวสูงเกินความจำเป็นจะเป็นการสนับสนุนให้มีการทำลายป่าเพื่อปลูกข้าวโพดมากยิ่งขึ้น เพราะเมื่อชาวไร่มีความมั่นใจว่าจะขายข้าวโพดตามราคาประกันได้ก็จะทำลายป่าเพื่อปลูกข้าวโพดให้มากยิ่งขึ้น¹

¹ "คณะทำงาน" (ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ คณะกรรมการบริหารการส่งออกกรมการค้าต่างประเทศ และสมาคมพ่อค้าข้าวโพด "รายงานของคณะทำงานเรื่องการศึกษาการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกันราคาข้าวโพด"

นอกจากแก้ปัญหาโดยกำหนดราคาประกันขั้นต่ำแล้วอาจแก้ไขโดยให้หน่วยงานที่รัฐควบคุมอยู่ เช่น องค์การคลังสินค้า สหกรณ์ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร หรือจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายผลผลิตจากเกษตรกรเอง เพื่อไม่ให้ชาวโศกผ่านพ่อค้าคนกลาง เรื่องนี้จะแก้ได้โดยละเอียดในการเสนอแนะเรื่องปัญหาของพ่อค้าส่งออก

1.2, 1.3 ปัญหาเรื่องเทคนิคการผลิต ปัญหาเรื่องการส่งชาวสารทางคาน การตลาดยังไม่มีประสิทธิภาพและเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย

ขอเสนอแนะในการแก้ปัญหานี้คือรัฐบาลควรส่งเสริมในด้านการเผยแพร่ความรู้ทางคานเกษตรกรรมแก่ชาวไร่ และช่วยแก้ปัญหาในการปลูกพืชให้ทั่วถึงทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ย โดยจัดให้มีหน่วยงานขายปุ๋ยในราคาถูก สำหรับปัญหาเรื่องการส่งชาวสาร ยังไม่มีประสิทธิภาพนั้นควรจัดให้มีการส่งชาวจากกรุงเทพฯ ไปยังสหกรณ์ ชนาคารเพื่อการเกษตรหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้รวดเร็วขึ้นโดยพยายามให้ชาวสารไปสู่กลุ่มเกษตรกรให้เร็วที่สุด ทั้งนี้เกษตรกรควรมีความรู้สามารถรับชาวสารได้ควยในขณะเดียวกัน ฉะนั้นปัญหาเรื่องเกษตรกรมีความรู้น้อยนั้นการแก้ปัญหาคงแก้ปัญหานี้ในเรื่องเงินทุนของเกษตรกรเสียก่อน เพื่อให้เกษตรกรส่งบุตรหลานไปเรียนหนังสือได้โดยไม่ต้องห่วงเรื่องการทำมาหากิน เมื่อบุตรหลานเกษตรกรได้รับการศึกษาพอสมควรแล้วต่อไปเขาสืบทอดอาชีพเกษตรกรรมก็จะสามารถอ่านออกเขียนได้ นอกจากนั้นการกระตุ้นให้เกษตรกรได้พิจารณาจากชาวสารที่ได้รับ เช่น จัดฝึกอบรมความรู้บางประการอันเกี่ยวกับการตลาด ให้เกษตรกรเข้าใจโดยให้สหกรณ์เป็นผู้จัดเป็นคน การฝึกอบรมเช่นนี้ทำให้เกษตรกรได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันตลอดจนใกล้ชิดและขอแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการบ้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรมากและเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรได้มารวมกลุ่มกันควย

การแก้ไขปัญหาเรื่องชาวสารในระยะสั้นคือให้สถานีวิจัยต่างๆ สอดแทรกการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร การตลาดให้แก่เกษตรกรให้มากขึ้นโดยใช้ภาษาต่างๆ ให้เกษตรกรที่มีความรู้น้อยสามารถเข้าใจได้ การเผยแพร่อาจเป็นการสอดแทรกสลับกับ

รายการเพลง ละครที่เกษตรกรสนใจ เพื่อไม่ให้รายการเผยแพร่ที่ต้องการนั้นเป็นที่น่าเบื่อ และขาดความสนใจ

1.4 ปัญหาเรื่องเกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองราคา

3.1 การแก้ปัญหาในเรื่องเงินทุนในข้อ 1.1 , 1.2 จะสามารถแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้

3.2 การรวมกลุ่มของเกษตรกรโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ให้มากขึ้นโดยสหกรณ์ควรเสนอแนะต่อเกษตรกรให้เกษตรกรได้ทราบประโยชน์จากการเป็นสมาชิก และแก้ไขกฎเกณฑ์ในเรื่องคุณสมบัติของสมาชิกบางส่วน เพื่อให้เกษตรกรที่ขาดคุณสมบัติบางประการสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้บ้างและเป็นการที่จะช่วยเหลือเกษตรกรให้โลกเงิน โดยเสียคอกเบี้ยต่ำและช่วยเหลือเกษตรกรที่ไม่มีหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้ให้เข้าร่วม โดยการใช้หลักทรัพย์จากโครงการเพาะปลูกของเกษตรกรและให้คำแนะนำเสมอ โดยมีสมาชิกอื่นๆ รับรองแทนหลักประกัน จะทำให้สมาชิกรวมกลุ่มกันแน่นแฟ้น เพราะต่างก็ต้องคอยแนะนำกัน เพื่อให้แต่ละคนสามารถชำระหนี้คืนได้เป็นต้น

เรื่องการขนส่งไม่สะดวกนั้นทางรัฐบาลควรจะได้ส่งเสริมในการเรื่องการขยายถนนให้เข้าไปสู่ไร่ของเกษตรกรให้มาก เพื่อจะได้ใช้รถใหญ่บรรทุกได้ทันทีไม่ต้องใช้แรงคนหรือรถแทรกเตอร์ซึ่งจะประหยัดต้นทุนค่าขนส่งได้มาก และการขนส่งเข้ากรุงเทพฯควร จะขยายเส้นทางโดยจัดตั้งหน่วยงานในการเก็บค่าบำรุงเส้นทางขนส่งดีกว่าที่จะจ่ายเป็นค่าอำนวยความสะดวกตามแต่ละตกลงกัน ซึ่งอาจมากกว่าและจะกระทบกระเทือนผู้ผลิตมาก

สำหรับเรื่องสหกรณ์ให้บริการแก่เกษตรกรสมาชิกในบางเรื่องก็ดีกว่าพอคาดณ กลางนั้นควรจะได้แก้ไขเสียเพื่อให้เกษตรกรหันมาสนใจสหกรณ์มากกว่าจะพึ่งบริการของ พอคาดณกลาง บริการที่ควรปรับปรุงเช่นบริการในเรื่องการขนส่งควรมีพาหนะให้บริการ มากขึ้นเพื่อให้การขนส่งสะดวกและรวดเร็ว เพราะเกษตรกรสมาชิกมีอำนาจมากและเวลา เก็บเกี่ยวข้าวโพดมักจะเป็นเวลาใกล้เคียงกัน ฉะนั้นถ้ามีรถบรรทุกจำนวนน้อยก็จะชดุกชลัก การขนส่งล่าช้าอาจทำให้ชาวโพดเสียหายได้ สำหรับเรื่องการให้บริการในเรื่องการยืม

เครื่องอุปโภคบริโภคนั้นสหกรณ์ควรมีอุปกรณ์เหล่านี้สำหรับสมาชิก เพื่อให้การบริการแข่งขันกับพ่อค้าคนกลางได้ โดยจะต้องขอทุนจากรัฐบาลหรือขอจากชุมนุมสหกรณ์เป็นคน หรืออาจจะขอยืมมาก่อน นอกจากนี้สหกรณ์ควรได้รับจัดสรรเงินทุนสำหรับรับซื้อข้าวโพดจากเกษตรกรใหม่ากเพียงพอ เพื่อให้พ่อค้าคนกลางมีคู่แข่งขันในการรับซื้อ มิฉะนั้นในขณะที่สหกรณ์รวบรวมข้าวโพดโคครบโคควตาแล้วและมีเงินทุนจำกัดเพียงนั้นพ่อค้าคนกลางก็หมดคู่แข่งขันสามารถซื้อข้าวโพดในราคาต่ำๆได้ โดยเกษตรกรไม่สามารถเลือกขายให้แก่อื่นได้ ในช่วงนี้เกษตรกรก็ต้องอยู่ในภาวะจำยอมขายผลผลิต อำนาจการต่อรองก็ไม่มีอีก ฉะนั้นการแก้ปัญหานี้จะต้องใช้เงินทุนในการส่งเสริมให้สหกรณ์เข้มแข็งสามารถให้บริการและสามารถซื้อข้าวโพดแข่งขันกับพ่อค้าคนกลางได้

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหของพ่อค้าคนกลาง

ปัญหาเรื่องโซโลนั้นควรจะหาทางกระจายโซโลให้ทั่วถึง เพื่อให้สะดวกขึ้นและประหยัดค่าขนส่งและจะต้องมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานของโซโลให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหของผู้ส่งออกและชุมนุมสหกรณ์ฯ

1. ปัญหาเรื่องผู้ส่งออกมีจำนวนมากเกินไป

ควรกำหนดมาตรการป้องกันมิให้จำนวนผู้ส่งออกรายใหม่ๆ โดยเฉพาะผู้ส่งออกรายเล็กๆเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้ส่งออกรายใหม่ๆ มักจะเข้ามาทำการค้าในขณะที่ภาวะการค้าข้าวโพดรุ่งเรืองและเห็นช่องทางที่จะได้กำไร ในระบบการค้าไม่ว่าจะเป็นสินค้าอะไรก็ตามที่มีการควบคุมหรือจัดสรรโควตา หากจะให้เกิดผลคืออย่างแท้จริงแล้ว จำนวนผู้ส่งออกสินค้านั้นๆ ไม่ควรจะมีมากจนเกินไปนักและควรควบคุมการจัดสรรโควตาให้แก่ผู้ส่งออกเป็นไปอย่างยุติธรรมที่สุด มิฉะนั้นแล้วระบบการค้าสินค้านั้นๆ ก็จะขาดระเบียบ ประสบแต่ความยุ่งยากอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นระบบการค้าข้าวโพดของไทยจึงไม่ควรจะมีผู้ส่งออกมาก

ฝ่ายนโยบายการค้าในประเทศ กองนโยบายพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ แนวทางแก้ไข
ปัญหาและส่งเสริมการค้าข้าวโพดไทย กุมภาพันธ์ 2518 หน้า 19

จนเกินไป ควรจะมีแค่นุ้สงออกรายใหญ่ๆ ที่ทำการค้าชาวโพคอย่าง เป็นลำ เป็นสันเท่านั้น ซึ่งจะทำให้การควบคุมการส่งออกสามารถกระทำได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและ จะช่วยลดปัญหาความยุ่งยากในการจัดสรรโควตาส่งออกในนอยลง ในการป้องกันมิให้ผู้นสง ออกรายใหญ่ๆ เพิ่มขึ้นนั้นอาจทำไคหลายทาง เช่น อาจกำหนดจำนวนเงินทุนของผู้นสงออก ทะเบียนทำการค้าชาวโพครายใหม่ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิมที่กำหนดไว้ ฯลฯ

2. ปัญหาเรื่องราคากายในประเทศสูงกว่าราคาส่งออก

วิจารณ์

ระบบการค้าชาวโพคของประเทศไทยคงปรากฏอยู่ในปัจจุบันจะเห็นไคว่าแม้รัฐบาล และหน่วยงานต่างๆ จะไคหาวิธีการช่วยเหลือผู้ผลิตและผู้จำหน่าย เช่น จัดตั้งสหกรณ์ชุมนุม สหกรณ์ การค้าโดยระบบโควตา เป็นต้น มาตรการดังกล่าวที่ไคกำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา อย่างหนึ่ง อาจมี ผลให้เกิดปัญหาแก่อีกอย่างหนึ่งไค เช่น การค้าโดยระบบโควตาและทำ สัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับประเทศคู่สัญญาที่มีจุดมุ่งหมายให้ราคากายในประเทศสูง (เพราะ พอคสามารถรวมผลผลิตจะขายไคแน่นอน) และยังสามารถควบคุมมิให้ผู้นสงออกชาว โพคไคยตัดราคาไคเอง ซึ่งจะทำให้ราคาขายตกค่าเป็นผลเสียแก่ผู้นสงออกเอง แต่ก็มี ปัญหาไคคือการเก็งกำไรกันทำให้ราคาในตลาดภายในประเทศสูงขึ้นมาก โดยพอคคนกลาง เป็นผู้กักตุนผลผลิตซึ่งมีราคาส่งออกที่ตกลงกันล่วงหน้าต่ำกว่า ผู้นสงออกจึงต้องประสบปัญหา การขาดทุนจากการขายตามสัญญาและปัญหาเรื่องพอคกักตุนชาวโพคก็ยังไม่สามารถแก้ไขไค ฉะนั้นจึงปรากฏอยู่เสมอว่าค่าแทนของประเทศไทยต้องเจรจายกเลิกสัญญากับญี่ปุ่นและ ไคหวันเกือบทุกปี เป็นเหตุให้ประเทศคู่สัญญาทั้งสองไม่พอใจแก่ใคยอมยกเลิกสัญญาให้เรื่อยมา

สาเหตุที่ประเทศคู่สัญญายังคงซื้อชาวโพคของไทยอยู่ก็เพราะ

1. ชาวโพคจากประเทศไทยมีคุณภาพดีกว่าชาวโพคอเมริกันชั้นสองของสหรัฐ อเมริกา แต่การคำนวณราคาชาวโพคไทยไคใช้ราคาชาวโพคอเมริกันชั้นสองมาเป็นเกณฑ์ ในการคำนวณราคา ซึ่งนับว่าเป็นข้อเสียเปรียบของไทยข้อหนึ่ง

2. ค่าขนส่งจากไทยไปญี่ปุ่นสูงกว่าค่าขนส่งจากสหรัฐอเมริกาไปยังญี่ปุ่นทำให้ราคาข้าวโพคจากไทยถูกกว่าข้าวโพคจากสหรัฐ กล่าวคือในการคำนวณราคาข้าวโพคตามสัญญาในไต้หวันราคาข้าวโพคอเมริกันชั้นสองบวกค่าขนส่งจากสหรัฐไปยังญี่ปุ่นแล้วหักค่าขนส่งจากไทยไปญี่ปุ่น เมื่อค่าขนส่งจากไทยไปญี่ปุ่นสูงกว่าราคาข้าวโพคที่ผู้ส่งออกของไทยได้รับก็ทำ

เหตุที่ค่าขนส่งจากไทยไปญี่ปุ่นสูงกว่าเพราะการขนส่งใช้เรือเล็กที่มีระวางบรรทุกทำขนไปยังประเทศญี่ปุ่น การใช้เรือเล็กนี้ค่าขนส่งสูงกว่าการขนส่งโดยใช้เรือขนาดใหญ่ซึ่งมีระวางบรรทุกสูง ฉะนั้นจึงปรากฏในปี 2520 ว่าค่าขนส่งจากสหรัฐไปญี่ปุ่นประมาณ 10 เหรียญอเมริกัน แต่ค่าขนส่งจากไทยไปญี่ปุ่นประมาณ 14 เหรียญอเมริกัน จะเห็นได้ว่าเราจะขายได้ราคาถูกลงกว่าสหรัฐด้วยเหตุผลนี้ประมาณ 4 เหรียญต่อตัน แม้กระนั้นเมื่อเรารู้ที่ญี่ปุ่นยังเจรจาขอให้ไทยคิดค่าขนส่งจากไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มอีก 2 เหรียญ ซึ่งทางเราไม่ยินยอมเพราะเราก็เป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่แล้วในขณะนี้

3. ประเทศสัญญาได้เปรียบจากการใช้สูตรคำนวณราคาข้าวโพคในข้อที่หักค่าขนานำหน้าจากราคาข้าวโพคที่ผู้ส่งออกจะได้รับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าค่าการซื้อข้าวโพคจากอเมริกานั้นเขาไม่ยอมให้หักค่าขนานำหน้าเลย

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการทำสัญญาระหว่างไทยกับประเทศสัญญาจะต้องขอยกเลิกอยู่เสมอๆ และคู่สัญญาก็ยอมผ่อนผันให้โดยไม่ได้คิดค่าเสียหายเลย แต่การขอยกเลิกสัญญาน้อยๆ ทำให้ขาดความเชื่อถือและไม่มั่นใจในปริมาณผลผลิตที่จะได้รับจากเรา ฉะนั้นจึงควรจะได้มีมาตรการที่จะแก้ไขปัญหานี้โดยด่วนเพราะเป็นปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและชื่อเสียงของประเทศ

ข้อเสนอแนะของปัญหาที่สี่คือ

พยายามอย่าให้การซื้อข้าวโพคจากเกษตรกรผ่านพ่อค้าคนกลางเป็นส่วนใหญ่ควรให้พ่อค้าคนกลางมีคู่แข่งขึ้นโดยพยายามให้เกษตรกรเขาเป็นสมาชิกของสหกรณ์ใหม่

การที่สหกรณ์เป็นผู้รับซื้อข้าวโพคในราคายุติธรรมจะทำให้พ่อค้าคนกลางไม่สามารถรับซื้อในราคาต่ำได้โดยสหกรณ์จะตั้งราคาไว้ อีกทางหนึ่งโดยให้องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การคลังสินค้า หรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ทำหน้าที่รับซื้อผลผลิตข้าวโพคด้วย การซื้อข้าวโพคในราคายุติธรรมนี้ถ้าหากว่าองค์การของรัฐทั้งกล่าวสามารถรับซื้อได้ในปริมาณมากพอแล้วพ่อค้าคนกลางก็มีข้าวโพคอยู่ในมือน้อย ฉะนั้นจึงมีอิทธิพลต่อราคาน้อยกว่าที่ปริมาณข้าวโพคจะอยู่ในมือพ่อค้าคนกลางเป็นส่วนใหญ่ เพราะพ่อค้าคนกลางจะกักตุนและนำมาขายในขณะนี้พ่อค้าคนกลางจำเป็นต้องส่งมอบผลผลิตตามสัญญาโดยอิงราคาที่สูง การแก้ปัญหา นั้นโดยให้หน่วยงานของรัฐเป็นคู่แข่งของพ่อค้าคนกลาง นอกจากจะทำให้ชาวไร่ได้รับราคายุติธรรมแล้วการขายให้แกพ่อค้าส่งออกก็ยังไม่เอาเปรียบมากเหมือนพ่อค้าคนกลาง และการแข่งขันเช่นนี้จะทำให้พ่อค้าคนกลางซึ่งมีหลายระดับลดลงเหลือแต่ระดับใหญ่ๆ เท่านั้น ซึ่งจะส่งผลทำให้ราคาไม่สูงนักเพราะผานพ่อค้าคนกลางไม่เกราย

สำหรับเรื่องการประมาณผลผลิตตลาดเคลื่อนที่นั้นนักวิชาการควรจะได้แก้ไขในเรื่องวิธีการสำรวจ การเพาะปลูกควรได้มีการวางแผนการเพาะปลูกโดยให้เกษตรกรเสนอมาว่าตนต้องการเพาะปลูกอะไรในปีแล้วทางรัฐก็ช่วยแนะนำว่าควรจะได้เกิดความต้องการหรือไม่ และควรได้มีการวางแผนว่าการผลิตในปีหนึ่งๆควรเป็นเท่าใด เพื่อเทียบกับความประสงค์ในการเพาะปลูกของเกษตรกรแล้วจึงหาผลทางเสนอแนะว่าจะแนะนำให้ปลูกเพิ่มหรือลดการผลิตลงด้วยเหตุผลใด และในการผลิตก็ควรจะได้ส่งเสริมในเรื่องเทคนิคการผลิตต่างๆ เพื่อไม่ให้ผลผลิตขึ้นอยู่กับปัจจัยทางธรรมชาติ เพราะถ้าให้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติมากก็จะทำให้การประมาณตลาดเคลื่อนที่ไปไ้มากเพราะผลผลิตจะขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอน ฉะนั้นควรมีเทคนิคในการผลิตมาช่วยควบคุมผลผลิตด้วย ในขณะที่เกี่ยวกับการประมาณผลผลิตในระยะที่ผลผลิตเริ่มออกอย่างถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ จะทำให้การทดลองทำสัญญาไม่เกินตัวหรือค่าไปที่จะเป็นผลต่อระดับราคาในอนาคตต่อไปอีก

3.3 ปัญหาเรื่องข้อเสียเปรียบในเรื่องสูตรการคำนวณราคาข้าวโพค

3.3.1 ข้อเสียเปรียบในเรื่องการใช้ข้าวโพคอเมริกันชั้น 2 เป็นเกณฑ์ในการคำนวณข้าวโพคไทยนั้น เมื่อได้พิจารณาเปรียบเทียบระหว่างคุณภาพข้าวโพคไทยและข้าวโพคอเมริกันชั้น 2 แล้วปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 52

เปรียบเทียบคุณภาพข้าวโพดชั้น 1 กับข้าวโพดอเมริกันชั้น 2

รายการ	อเมริกา %	ไทย %	(++) ไทยดีกว่า, (-) ไทยเลวกว่า
ความชื้น	15.5	14.5	+ 1
เมล็ดแตกและวัตถุอื่น	3.0	3.5	- 0.5
เมล็ดเสีย	5.0	4.0	+ 1.0
รวม	23.5	22.0	+ 1.5

ที่มา : สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย "ข้าวโพด การผลิต การค้า ราคา" หน้า 121

จะเห็นได้จากตารางข้างต้นวราคาราคาชาวโพลชั้น 1 ก็กวราคาราคาชาวโพลอเมริกา
ชั้น 2 ถึงร้อยละ 1.5

ดังนั้นขอเสนอแนะนำจึงเห็นควรให้คิดราคาราคาชาวโพลชั้น 1 เท่ากับราคาราคาชาวโพล
อเมริกาชั้น 2 ค่าชดเชยคุณภาพที่คิดวาร้อยละ 1.5¹

4.3.2 ปัญหาเรื่องภาระวางเรือจากไทยไปญี่ปุ่นแพงเพราะเราใช้เรือเล็ก
ทำให้ต้นทุนสูงกว่า ฉะนั้นควรได้มีการปรับปรุงพาณิชย์นาวีของไทยในเรื่องการขนส่งทาง
ทะเลให้ดีขึ้น โดยสร้างหาเรือนำลิกสำหรับลำเลียงชาวโพลเพื่อส่งลงเรือใหญ่ทันทีจะสามารถ
ประหยัดต้นทุนได้มาก

4.3.3 การหักค่าน้ำหนัก จากการศึกษาถึงปัญหานี้ปรากฏว่าการส่งชาวโพล
ไปยังญี่ปุ่นนั้นเมื่อไปถึงญี่ปุ่นแล้วมีค่าน้ำหนักจริง สาเหตุเป็นเพราะ

1. สูญหายในระหว่างการขนส่ง
2. ความชื้น

การสูญเสียน้ำหนักไปนี้เราควรจะได้มีการปรับปรุงเช่นในเรื่องการขนส่ง กระจอบ
บรรจุยาให้ชำรุด การขนถ่ายควรจะได้ระมัดระวังมากขึ้น สำหรับเรื่องความชื้นนั้นควรจะได้
ปรับปรุงเรื่องสถานที่บรรจุในเรือให้สามารถควบคุมอุณหภูมิได้และควรจะได้สำรวจควา
น้ำหนักจริงโดยเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าน้ำหนักตามที่กำหนดในสูตรนั้นแตกต่างกันเพียง
ไร ถ้าค่าน้ำหนักจริงน้อยกว่าที่กำหนดเราสามารถยกมาเป็นเหตุผลในการเจรจาต่อรอง
ในเรื่องนี้ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับสหกรณ์

จากอุปสรรคของสหกรณ์มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาดังต่อไปนี้

1 ค่าชดเชยคุณภาพที่คิดวาร้อยละ 1.5 หมายถึงมูลค่าร้อยละ 1.5 ของราคาราคาชาวโพล
ส่งออกคอตัน

4.1 การขนส่งชาวโพล

4.1.1 สหกรณ์ควรเตรียมการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหากการขนส่งไวแแต่เนิ่นๆ ซึ่งจะทำให้ได้โดยการทำสัญญาเช่ารถบรรทุกไวล่วงหน้า และ/หรือจัดให้มีรถบรรทุกของสหกรณ์เอง

4.1.2 สหกรณ์ควรจัดให้มีนางหรือไซโลในแหล่งรวบรวมชาวโพลทั้งระดับท้องดินและส่วนกลาง

4.1.3 สหกรณ์ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมชาวโพลให้มีความรู้เกี่ยวกับการเก็บ การตรวจสอบ และการรักษาสินค้าเป็นอย่างดี

4.1.4 ให้มีการตรวจนับปริมาณสินค้า (จำนวนกระสอบ) ทั้งต้นทางและปลายทางโดยละเอียด เพื่อป้องกันการสูญหายระหว่างขนส่งและแจ้งให้ชุมนุมสหกรณ์ทราบโดยด่วน

4.1.5 ให้ชุมนุมสหกรณ์ทำความเข้าใจการฉ้อโกงหรือไซโลเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายหรือรับมอบสินค้าหรือสร้างนางและไซโลขึ้นมาเอง

4.1.6 หาทางปรับปรุงแก้ไขการติดต่อและสื่อสารระหว่างชุมนุมสหกรณ์กับสหกรณ์ท้องดินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2 ค่าเงินทุน

4.2.1 ให้ชุมนุมสหกรณ์ทำโครงการขอกู้เงินไปยังรัฐบาลหรือธนาคารอื่นๆ หรือแหล่งเงินทุนอื่นๆ เพื่อให้มีทุนเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการค้าชาวโพลอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.2 วางแผนการรวบรวมชาวโพลทั้งระดับท้องดินและระดับชุมนุมสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งจัดให้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด

4.2.3 ลดค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินยืมทรวงของสหกรณ์ท้องดินให้น้อยลง

4.2.4 ลดค่าบริการ (premium) ให้น้อยลง

4.2.5 จัดโครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับการรวบรวมและการค้าข้าวโพดแก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.6 สหกรณ์ควรมีแหล่งเงินทุนเป็นของตนเอง เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการบริหารและดำเนินธุรกิจ

4.3 การรวบรวมข้าวโพด

4.3.1 สันนิบาตสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ควรร่วมมือในการรวบรวมสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการค้าข้าวโพดทั้งภายในและต่างประเทศให้ละเอียด เพื่อสะดวกแก่การวางแผนการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและสหกรณ์ท้องถิ่นควรมีระบบการเก็บสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและการรวบรวมข้าวโพดอย่างถูกต้อง

4.3.2 จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทุกระดับให้มีความรู้ความถนัดทางด้านสินเชื่อและด้านการจัดการเกี่ยวกับการค้าข้าวโพดเป็นประจำ

4.3.3 จัดให้มีการประสานงานและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชุมนุมสหกรณ์กับสหกรณ์ท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ โดยพยายามให้สหกรณ์ท้องถิ่นทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการค้าข้าวโพดตลอดเวลา

4.3.4 แก้ไขมาตรการเกี่ยวกับกำหนดโควตาให้เหมาะสมกับสภาพการผลิตของท้องถิ่น

4.3.5 ควรปรับปรุงด้านการจัดการให้มีประสิทธิภาพดังต่อไปนี้

4.3.5.1 จัดหาผู้จัดการหรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการค้าข้าวโพดมาดำเนินในสหกรณ์หรือส่งเจ้าหน้าที่ดำเนินงานอยู่แล้วไปรับการฝึกอบรมให้มีความรู้และความชำนาญมากยิ่งขึ้น

4.3.5.2 พยายามสะสมทุนของสหกรณ์ให้มากยิ่งขึ้น โดยหักสะสมเงินสำรองไว้จำนวนมากในแต่ละปีหรือโดยการเพิ่มทุน

4.3.5.3 จัดให้สวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์พอสมควร

4.3.5.4 แก้ไขปรับปรุงระเบียบการรวบรวมและการค้าข้าวโพคให้
สะดวกยิ่งขึ้น

4.3.5.5 เตรียมการแก้ไขอุปสรรคและข้อขัดข้องเกี่ยวกับการขนส่ง
การรวบรวมและการเก็บรักษาให้ดียิ่งขึ้น

4.3.5.6 ให้สันนิบาตสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์ร่วมกันจัดทำคู่มือเกี่ยว
กับการรวบรวมและการค้าข้าวโพคของสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของ
สหกรณ์ท้องถิ่น

4.4 หลักปฏิบัติเกี่ยวกับการค้าข้าวโพค

4.4.1 ศึกษาและวางแผนในการกำหนดโควตา การรวบรวมข้าวโพคไว้วง
หน้าเพื่อให้สัมพันธ์กับขีดความสามารถของบุคคลชาวท้องถิ่นที่จะรวบรวมได้เมื่อใด จำนวน
เท่าใด

4.4.2 เตรียมการเกี่ยวกับการให้เงินยืมแก่สหกรณ์ท้องถิ่นไว้วงหน้าพอสมควร
และแจ้งให้สหกรณ์ท้องถิ่นทราบว่าได้รับเงินจำนวนเท่าใดและเมื่อใด ตลอดจนวางหลัก
ปฏิบัติให้เกิดความคล่องตัวในการยืมเงินทรงควย

4.4.3 สหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละแห่งควรมีเครื่องหมายประทับตราบนกระสอบของ
ตนเองเพื่อสะดวกแก่การส่งมอบ

4.4.4 ชุมนุนสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย จำกัด ควรจะให้
สหกรณ์ท้องถิ่นเพิ่มหรือลดโควตา การส่งมอบข้าวโพคได้ในอัตราพอสมควรและแจ้งให้ทราบ
ล่วงหน้าว่าจะส่งมอบในระยะเริ่มแรกเมื่อใด

5. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญห่อื่นๆ

5.1 ปัญหาเรื่องคุณภาพข้าวโพคไทย ควรมีมาตรการให้เข้มงวดในเรื่อง
การตรวจสอบคุณภาพให้มากเพื่อไม่ให้ประเทศคู่สัญญาถือว่าและเพื่อจะรักษาชื่อเสียงในทาง
การค้าควย

4.2 ปัญหาในการรักษาตลาดประจำและแสวงหาตลาดใหม่

แม้ว่าเราจะมีข้อเสียเปรียบญี่ปุ่นและไต้หวันอยู่บ้างทั้งตลาดรวมแล้ว แต่อย่างไรก็ตามประเทศทั้งสองนี้ก็ยังเป็นตลาดข้าวโพดที่สำคัญของไทย เพราะในปีหนึ่งๆ ได้รับซื้อข้าวโพดจากไทยเป็นจำนวนมาก ประเทศทั้งสองนี้ได้ส่งเสริมในเรื่องการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหารและคอกไข่ข้าวโพดสำหรับอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากในขณะนี้ ฉะนั้นจึงควรยึดตลาดทั้งสองแห่งนี้ไว้เป็นหลักเพื่อประกันผลผลิตข้าวโพดของประเทศในปีหนึ่งหนึ่งว่าจะขายได้อย่างแน่นอนและแม้ว่าการทำสัญญาจะก่อให้เกิดผลเสียหายบางประการ แต่ยืนยันเห็นว่าในระบบการค้าข้าวโพดของไทยในขณะนี้หากยกเลิกสัญญาเสียปล่อยให้ทำการค้ากันเองก็จะทำให้ระบบการค้าปั่นป่วนเช่นในอดีตอีก ฉะนั้น การทำสัญญาระหว่างไทยกับญี่ปุ่นจึงควรกระทำต่อไป แต่ก็หวังว่าการเจรจาแก้ไขในเรื่องสูตรการคำนวณราคาหรือข้อเสียเปรียบทั้งหลาย เราจะสามารถเจรจาขอลดหย่อนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของคณะผู้แทนไทยในการเจรจา

ด้วยเหตุที่ขณะนี้ประเทศไทยมีคู่แข่งในการค้าข้าวโพดหลายแห่ง เช่น ในแถบเอเชียอาคเนย์ซึ่งแต่ละประเทศก็มีข้อเสนอยุทธศาสตร์ปริมาณการซื้อขายของประเทศใ้ตนเอง แต่เนื่องจากข้าวโพดไทยมีคุณภาพดีกว่าข้าวโพดในเขตกังถาวและมีข้อได้เปรียบจากการค้ากับไทย ฉะนั้นประเทศอื่นๆ ก็คงตลาดญี่ปุ่นและไต้หวันยังไม่สำเร็จ แม้ว่าญี่ปุ่นเองก็ได้สนับสนุนอินโดนีเซียในโครงการวิจัยเรื่องข้าวโพด เพราะหวังว่าอินโดนีเซียจะเป็นแหล่งอุปทานแห่งใหม่เพื่อประกันปริมาณนำเข้าของประเทศให้ดีกว่าพึ่งตลาดที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่ก็ปรากฏว่าผลผลิตข้าวโพดในโครงการคังถาวยังไม่ประสบความสำเร็จนัก

จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่จะทำให้เราเสียตลาดไปแต่ก็ยังไม่สำเร็จแต่อย่างไรก็ตามเราควรจจะรักษาคุณภาพและข้อได้เปรียบอื่นๆ ที่ทำให้เราสู้แข่งขันได้ ในขณะเดียวกันตลาดประจำก็อาจไม่ใช่ตลาดที่จะประกันว่าผลผลิตข้าวโพดของเราจะขายได้ในอนาคต ฉะนั้นเราจึงควรแสวงหาตลาดใหม่ๆ ไว้ก่อนเมื่อญี่ปุ่น ไต้หวัน เกิดหันไปซื้อผลผลิตจากที่อื่นเสียเราจะไต่ยกแหล่งอุปสงค์อื่นต่อไป การแสวงหาตลาดใหม่นี้เท่าที่เป็นอยู่มักจะให้เป็นหน้าที่ของพ่อค้าส่งออกซึ่งไปติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ แต่รัฐบาลมักให้ความสนใจ

ในปัญหาเรื่องการผลิตมากกว่าปัญหาเรื่องการตลาด ฉะนั้นจึงปรากฏว่าการเจรจายังไม่
 ความสำเร็จเท่าใดนัก ข้อเสนอแนะในปัญหานี้จึงเสนอให้รัฐบาลได้ใช้ทูตพาณิชย์ไปติดต่อบ้าง
 เป็นทางการระหว่างรัฐบาลจะทำให้ได้รับการต้อนรับมากกว่า และจะทำให้ตลาดชาวโศค
 ไทยกว้างขวางยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันควรรักษาข้อดีของชาวโศคไทยไว้เพื่อชักจูงให้ประ-
 เทศใหม่ ๆ สนใจชาวโศคไทยยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้การเจรจาเป็นผลสำเร็จยิ่งขึ้น

นอกจากการรักษาตลาดใหม่ ๆ แล้วควรจะได้ส่งเสริมให้มีการแปรรูปข้าวโศคเพื่อ
 ส่งออกให้มากกว่าจะส่งในรูปสินค้าขั้นปฐม เพราะประเทศที่ซื้อข้าวโศคไทยไปก็นำไปผลิต
 อาหารสัตว์หรือเคมี ฯลฯ ส่งกลับมาขายในประเทศไทย ฉะนั้นถ้าประเทศไทยจะลดการ
 ส่งออกในรูปวัตถุดิบแต่เพิ่มการส่งออกในรูปสินค้าสำเร็จรูป นอกจากจะเป็นการสนับสนุน
 อุตสาหกรรมภายในประเทศแล้วยังเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมให้สูงขึ้นด้วย

บทสรุป

ข้าวโพคเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศมาก วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้เริ่มต้นจากการศึกษาถึงความสำคัญของข้าวโพค คุณภาพ ส่วนประกอบของข้าวโพคกรรมวิธีในการผลิต วิธีการตลาดการค้าข้าวโพค ระเบียบข้อตกลง การจัดสรรโควตาส่งออก ตลาดข้าวโพคของไทย

การตลาดของข้าวโพคแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ ตลาดภายในประเทศเริ่มตั้งแต่ผู้ผลิตผ่านพ่อค้าคนกลางจนถึงผู้ส่งออกหรือจากผู้ผลิตผ่านพ่อค้าคนกลางถึงโรงงานอาหารสัตว์ ตลาดต่างประเทศแบ่งออกเป็น 2 ตลาด คือ ตลาดมีสัญญาและตลาดอื่นๆ การขายให้แก่ตลาดมีสัญญาจะต้องทำสัญญาล่วงหน้าและกำหนดปริมาณส่งมอบในระยะเวลาต่างๆ ผู้ส่งออกจะได้รับจัดสรรโควตาตามความสามารถในการส่งออกในปีที่แล้ว สำหรับการส่งออกให้กับประเทศในตลาดอื่นนั้นไม่จำกัดแล้วแต่ความสามารถในการส่งออกของผู้ส่งออกแต่ละคน นอกจากการส่งออกจากผู้ส่งออกไปยังตลาดทั้ง 2 แล้ว ตลาดต่างประเทศยังรวมถึงการส่งออกโดยชุมนุมสหกรณ์ด้วย การส่งออกของชุมนุมสหกรณ์นั้นโครวบรวมจากสหกรณ์สมาชิกซึ่งได้รับโควตาจากชุมนุมสหกรณ์ในการรวบรวมข้าวโพคส่งมอบ โดยที่สหกรณ์จะมีเกษตรกรสมาชิกอีกช่วงหนึ่ง

การกำหนดราคาในตลาดมีสัญญามีสูตรคำนวณ แต่การส่งออกในตลาดอื่นๆแล้วแต่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกัน ราคาข้าวโพคในประเทศนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆประการ เช่น ปริมาณข้าวโพคภายในประเทศ การเก็บกำไรของพ่อค้าคนกลาง ฯลฯ

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของวิทยานิพนธ์นี้ต้องการทราบผลตอบแทนของบุคคลต่างๆ ในวงการข้าวโพคได้แก่ผลตอบแทนของเกษตรกร พ่อค้าคนกลาง พ่อค้าส่งออก ชุมชนสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของบุคคลดังกล่าว ผลการวิจัยปรากฏว่าดังนี้

การเปรียบเทียบผลตอบแทนของผู้ผลิตและผู้จำหน่าย

เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบถึงผลตอบแทนในการค้าข้าวโพคของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการ

ข้อขายในลักษณะเปรียบเทียบในระหว่างผู้ผลิต พอลคาคนกลาง พอลคาชายส่งและชุมนุมสหกรณ์ จึงได้สรุปผลการวิจัยของบุคคลดังกล่าวดังต่อไปนี้

ตาราง 53

การเปรียบเทียบผลตอบแทนของผู้ผลิตและผู้จำหน่าย

ปี 2517 - 2519

บาทต่อตัน

ปี	ผู้ผลิต	กำไร (บาท/ตัน)		
		พอลคาคนกลาง	พอลคาส่งออก	ชุมนุมสหกรณ์
2517	401.08	117.87	(112.74)	(8.66)
2518	453.25	246.57	(20.29)	(12.16)
2519	294.88	128.07	(109.57)	-
เฉลี่ย	383.07	164.17	(80.93)	(10.41)

ที่มา จากผลการวิจัย

ไม่มีข้อมูล

ผลตอบแทนเฉลี่ยเพียง 2 ปี คือปี 2517 และปี 2518

จากผลการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าการค้าชาวโพลในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา คือตั้งแต่ปี 2517 ถึงปี 2518 ผู้ผลิตและพอลคาคนกลางสามารถหากำไรจากการค้าชาวโพลได้โดยเฉลี่ยปีละ 383.07 และ 164.17 บาทต่อเมตริกตันตามลำดับ ผลตอบแทนของผู้ผลิตที่ได้รับสูงกว่าผลตอบแทนของพอลคาคนกลางโดยเฉลี่ยในระยะ 3 ปีคิดเป็นร้อยละประมาณ 20 ของพอลคาซึ่งนับว่าเป็นผลตอบแทนของแรงงานที่มากพอสมควรในภาวะปกติ ผลตอบแทนของพอลคาคนกลางเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ผลิตแม้ว่าจะต่ำกว่าคิดเป็นร้อยละ 7 ของค่าขายเท่านั้น อย่างไรก็ตามผลตอบเหน็นับว่าเป็นผลตอบแทนที่น่าพอใจในภาวะปกติ ถ้าหากเป็นการขายในภาวะที่มีการเก็งกำไรกับพอลคาคนกลางจะได้อำไรอย่างมากทีเดียว

ส่วนพอลาสงออกนั้นปรากฏว่าต้องประสบภาวะขาดทุนอยู่เสมอ ๆ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากพอลาคคนกลางในประเทศมักจะเก็งกำไรกันทำให้ราคาภายในประเทศสูงกว่าราคาส่งมอบ ผู้ส่งออกจำเป็นต้องปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับต่างประเทศตามโควตาที่ตนได้รับจัดสรรจึงต้องทนยอมรับส่วนขาดทุน ขอสังเกตุคือแม้ว่าพอลาสงออกจะประสบภาวะการขาดทุนแต่กลับปรากฏว่าปริมาณผู้ส่งออกชาวโพลันด์นั้นก็เพิ่มขึ้นจนกระทั่งในปัจจุบันมีถึง 200 กวาราวย นับว่าขอสังเกตุที่น่าจะขัดกับผลการวิจัย แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยภาวะตลาดในเวลาที่ผ่านมาถึงประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ส่งออกหลายรายปรากฏว่าผู้ส่งออกต้องประสบภาวะการขาดทุนจริงเกือบทุกปีแต่เหตุผลที่ยังคงค้าชาวโพลันด์อยู่สรุปได้ดังนี้

1. พอลาสงออกส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นพอลาคคนกลางด้วย ฉะนั้นปัญหาเรื่องการที่พอลาคคนกลางเก็งกำไรจากพอลาสงออกจึงไม่มีกำไรจากการค้าในช่วงพอลาคคนกลางสามารถนำมาชดเชยกับส่วนขาดทุนนี้ได้ จากผลการวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าผู้ส่งออกสามารถนำกำไรในส่วนพอลาคคนกลางไปชดเชยส่วนขาดทุนได้หมดและยังมีกำไรสุทธิคงเหลือโดยเฉลี่ยปีละ 83.24 บาทต่อตัน
2. พอลาสงออกเกือบทั้งหมดค้าพืชผลเกษตรกรรมอย่างอื่นด้วย ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ถั่ว ละหุ่ง ฯลฯ แม้ว่าการค้าพืชบางชนิดขาดทุนในฤดูหนึ่งก็อาจมีกำไรจากพืชชนิดอื่นได้ ฉะนั้นการขาดทุนจากพืชชนิดหนึ่งก็จะไคส่วนกำไรจากพืชอีกหลาย ๆ ชนิดมาชดเชย พอลาสงออกที่ฉลาดจะไม่ค้าพืชชนิดใดชนิดหนึ่งเพียงชนิดเดียวเพราะมีความเสี่ยงมากเนื่องจากราคาของพืชผลเกษตรกรรมแต่ละอย่างขึ้นอยู่กัับปัจจัยหลาย ๆ อย่างซึ่งยากที่จะคาดการณ์ให้ถูกต้องได้
3. การค้าพืชผลเกษตรกรรมหลาย ๆ อย่างเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยประหยัคต้นทุนคงที่ เช่น ค่าเช่าโกดังหรือค่าเสื่อมราคาโกดังในกรณีที่พอลาสงออกมีโกดังเป็นของตนเอง การค้าพืชหลาย ๆ อย่างทำให้สามารถไซประโยชน์จากโกดังได้เต็มที่ เพราะฤดูกาลของผลผลิตของพืชแต่ละชนิดแตกต่างกัน กล่าวคือพืชชนิดหนึ่งอาจเก็บเกี่ยวตามปี บางชนิดเก็บเกี่ยวกลางปี และบางชนิดเก็บเกี่ยวปลายปี ดังนั้นถ้าผู้ส่งออกค้าพืชหลาย ๆ ชนิดก็จะ

สามารถใช้ดอกเบี้ยเก็บดอกเบี้ย ซึ่งจะเป็นผลให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลงมากขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ดอกเบี้ยเป็นต้น

4. ต้นทุนของพอลาสงออกที่คำนวณไว้ในการวิจัยนี้โดยรวมต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ เช่น ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (คอกเบียม) ทำให้ต้นทุนของผู้ส่งออกสูงกว่าต้นทุนทางบัญชี ถ้าคำนวณเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงินแล้วจะเห็นว่าพอลาสงออกจะขาดทุนน้อยกว่านี้

5. ความเสี่ยงในทางการค้า ผู้ส่งออกมีความหวังว่าในปีนี้จะขาดทุนแต่ปริมาณการส่งออกของปีนี้จะช่วยให้ตนได้โควตาในปีต่อไป (มากขึ้นตามปริมาณการส่งออกในปี) ฉะนั้นถ้าปีหน้าราคาข้าวโพคในตลาดโลกสูงกว่าราคารับซื้อภายในประเทศรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วตนก็คงจะสามารถหากำไรได้จากความเสี่ยงนี้

จากการศึกษาปัญหาในการผลิตและจำหน่ายข้าวโพคพบว่าปัญหาที่สำคัญขณะนี้คือผู้ส่งออกต้องประสบปัญหาในเรื่องราคาข้าวโพคภายในประเทศมักจะสูงกว่าราคาส่งออก ทำให้พอลาสงออกและชุมชนสหกรณ์ต้องประสบปัญหาขาดทุนจนไม่สามารถรับภาระได้จึงปรากฏว่าต้องขอยกเลิกสัญญาอายุเสมอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ทั้งด้านการผลิตและการตลาดโดยได้แบ่งแยกปัญหาออกเป็น 5 ประการ

1. ปัญหาของเกษตรกร
2. ปัญหาของพอลาคคนกลาง
3. ปัญหาของผู้ส่งออกและชุมชนสหกรณ์
4. ปัญหาของสหกรณ์
5. ปัญหาอื่น ๆ

ปัญหาของเกษตรกรได้แก่ปัญหาเรื่องเงินทุน ปัญหาในเรื่องเทคนิคการผลิต ปัญหาเรื่องการส่งข่าวสารทางด้านการตลาดซึ่งไม่มีประสิทธิภาพและเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย อนึ่งปัญหาเรื่องเกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองก็เป็นปัญหาสำคัญ

ปัญหาของพอลาคคนกลางได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับไซโลมีน้อยทำให้การขนส่งจากท้องถิ่นมายังไซโลต้องเสียเวลารอคอยนานและต้องระวางการลักขโมยและพอลาคคนกลางต้องเสียค่าใช้จ่ายค่าเนินการเป็นพิเศษนอกจากค่าบริการไซโลซึ่งต้องเสียอยู่แล้ว

ปัญหาของพอลาคส่งออก ได้แก่ปัญหาเรื่องผู้ส่งออกมีจำนวนมากเกินไป ราคาข้าวโพคภายในประเทศมักจะสูงกว่าราคาส่งออกและปัญหาเรื่องขอเสียเปรียบในเรื่องสูตรการคำนวณราคาข้าวโพคระหว่างไทยกับประเทศคู่สัญญา

สำหรับปัญหาของชุมนุมสหกรณ์ในขณะนี้คือปัญหาเช่นเดียวกับพอลาคส่งออก คือปัญหาเรื่องราคาภายในประเทศสูงกว่าราคาส่งออกทำให้ชุมนุมสหกรณ์ต้องจัดสรรเงินกำไรคืนให้สหกรณ์สมาชิกจำนวนมาก

ปัญหาของสหกรณ์นั้นมีอยู่หลายประการได้แก่ปัญหาเรื่องการขนส่งข้าวโพค ปัญหาเรื่องเงินทุน ปัญหาในการรวบรวมข้าวโพค ปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ในการค้าข้าวโพค

นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ปัญหาเรื่องคุณภาพของข้าวโพคไทย ปัญหาในเรื่องการรักษาตลาดประจำและแสวงหาตลาดใหม่ ๆ

๑๖. วัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ปัญหาทางการเงินทุน

1. รัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือโดยการจัดสรรงบประมาณให้แก่สหกรณ์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้เงินกู้แก่เกษตรกรในราคาถูกลงและช่วยให้คำแนะนำปรึกษาแก่เกษตรกร

2. ปัญหาในเรื่องเงินทุนที่ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องเกษตรกรถูกลดราคานั้นมีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลกำหนดราคาขั้นต่ำของค่าการคลังสินค้า สหกรณ์ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรเข้ามาับบทบาทมากขึ้นในการซื้อผลผลิตข้าวโพค

ปัญหาเรื่องเทคนิคการผลิตและปัญหาเรื่องการส่งข่าวสารทางด้านการตลาดยังไม่มีประสิทธิภาพและเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การแก้ปัญหาในระยะสั้นโดยการส่งข่าวสารโดยผ่านวิทยุให้มากกว่าการส่งข่าวสารเป็นเอกสารทางวิชาการ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีวิทยุฟังกันแทบทุกบ้าน และสิ่งทางเอกสารเป็นภาษาทางวิชาการเกินไปยากที่เกษตรกรจะเข้าใจได้

2. การแก้ปัญหาในระยะยาวโดยการช่วยเหลือทางด้านเงินทุนแก่เกษตรกรเสียก่อนและส่งเสริมให้บุตรหลานของเกษตรกรได้เข้าเรียนหนังสืออย่างน้อยจนจบชั้นศึกษาเพื่อให้มีพื้นฐานการศึกษาพอสมควรให้สามารถถ่ายทอดสื่อสารทางวิชาการได้ และควรจะได้ฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อให้มีความรู้ทางเกษตรกรรม และเป็นการบอกกล่าวถึงข่าวสารทางการตลาดไปด้วย และในขณะเดียวกันเกษตรกรก็จะได้รวมกลุ่มกันมากขึ้นจะเป็นผลดีต่อเกษตรกรในเรื่องราคาอีกด้วย

ขอเสนอแนะในการแก้ปัญหาเรื่องเกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองราคา

1. การแก้ปัญหาเงินทุนดังกล่าวจะ**ช่วยแก้ปัญหาได้**
2. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันในรูปสหกรณ์ให้มากโดยแก้ไขกฎเกณฑ์ในการเป็นสมาชิก อธิบายถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากสหกรณ์
3. รัฐบาลควรแก้ไขปัญหาในเรื่องการขนส่งโดยส่งเสริมให้ขยายถนนเข้าไปในไร่เกษตรกร เพื่อจะได้ไม่ต้องใช้รถแทรกเตอร์ เพื่อให้ค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวโพดถูกลง พ่อค้าคนกลางจะได้ไม่ต้องเอาเหตุผลเรื่องการขนส่งไม่สะดวกมาเป็นข้อต่อรองราคารับซื้อจากเกษตรกรได้
4. นอกจากนั้นเรื่องบริการที่สหกรณ์บริการพ่อค้าคนกลางไม่ได้นั้น ขอเสนอแนะคือขอให้ปรับปรุงบริการเหล่านั้นโดยด่วนเพื่อให้แข่งขันกับพ่อค้าคนกลางได้

ขอเสนอแนะในการแก้ปัญหาของพ่อค้าคนกลาง

ควรจะขยายกิจการไซโลเพื่อให้บริการแก่พ่อค้าคนกลางได้มากขึ้นทั้งปรับปรุงงานของไซโลให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาของผู้ส่งออก

ปัญหาเรื่องพ่อค้าส่งออกมีจำนวนมากเกินไปควรแก้ไขโดยกำหนดจำนวนเงินทุนของผู้จดทะเบียนทำการค้าชาวโพลีโคม ๗ เพิ่มขึ้นจากเดิม

ปัญหาเรื่องราคากลางในประเทศสูงกว่าราคาส่งออกได้แก่การส่งเสริมให้เกษตรกรเป็นสมาชิกสหกรณ์ให้มากและให้องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การคลังสินค้าหรือหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐเป็นผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์แข่งขันกับพ่อค้าคนกลาง

สำหรับเรื่องปริมาณผลผลิตเคลื่อนที่นี้ควรมีแผนการในการเพาะปลูกและความรู้ทางวิชาการในเรื่องข้อมูลเป็นไปโดยฉับพลัน และสามารถควบคุมผลผลิตได้ไม่ใช้ให้เป็นผลจากธรรมชาติอย่างเดียวซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตชาวโพลีโคมอย่างมาก

ปัญหาในเรื่องความเสียเปรียบเกี่ยวกับการคำนวณราคาชาวโพลีโคมควรเสนอแนะต่อคณะผู้แทนของประเทศคู่สัญญาให้ใช้ราคาชาวโพลีโคมอเมริกันขึ้นสองที่ไซเป็นเกณฑ์ในการคำนวณราคาชาวโพลีโคม ควรปรับปรุงควยราคาสดเฉลี่ยคุณภาพที่ดีกว่าร้อยละ 1.5 ควย เพราะคุณภาพชาวโพลีโคมไทยเมื่อเปรียบเทียบกับชาวโพลีโคมอเมริกันแล้วดีกว่า

ปัญหาเรื่องการระวางเรือจากไปญี่ปุ่นแพงกว่าการระวางเรือจากสหรัฐไปญี่ปุ่นนั้นทำให้ราคาชาวโพลีโคมตามสัญญาต่ำลงควรมีการปรับปรุงพาณิชย์นาวีของไทยการสร้างความเรือนำลิ้งสำหรับลำเลียงชาวโพลีโคมแทนที่จะใช้เรือเล็กลำเลียงจะทำให้ประหยัดต้นทุนได้

สำหรับปัญหาเรื่องค่าน้ำหนักควรจะให้ปรับปรุงในเรื่องการขนส่ง การบรรจุกระสอบควรมีคระวังอย่าให้สูญเสียมัก และเรื่องความชื้นควรปรับปรุงในเรื่องสถานที่บรรจุในเรือให้มีที่ควบคุมอุณหภูมิและควรมีวิจัยเปรียบเทียบการสูญเสียมจริง ค่าน้ำหนักที่ประเทศคู่สัญญาให้กำหนดไว้ ถ้าค่าน้ำหนักจริงน้อยกว่าก็ควรเสนอเป็นเหตุผลในการต่อรองแก้ไขสูตรการคำนวณราคาชาวโพลีโคม